

پیام مهر

ماهنامه داخلی بانک کشاورزی

سال شصت و هشتم

شماره ۱۹۱

پیاپی ۲۸۶

شهریور ۱۴۰۰

بانک کشاورزی
رتبه نخست گشایش اعتبار اسنادی

سرمقاله	
به پشتوانه بانک کشاورزی	۳
رویداد	۴
راهنما	
استمرار حمایت بانک کشاورزی از طرح‌های سازنده	۶
فرست مفتتم	۸
تسهیلات مکانیزاسیون: حرکت به سمت کشاورزی تجاری	۹
خرید تضمینی گندم: تامین امنیت غذایی	۱۰
بذر گواهی‌شده: تضمین پایداری تولید	۱۱
بانک‌ها: خلق پول و پشتیبانی از تولید	۱۲
اولویته بالاتر از امنیت غذا نیست	۱۴
پرونده ماه: بانک کشاورزی، رتبه نخست گشایش اعتبار اسنادی	
پویایی مثال‌زدنی	۱۸
همگام با نام‌آوران جهان	۲۰
خوشنامی در عرصه بین‌الملل	۲۱
نوسازی ناوگان ارزی	۲۳
یک حضور تاثیرگذار	۲۶
قدردانی از نقش آفرینان	۲۸
پیش‌شرط تجارت جهانی	۲۹
رمزگشای تعاملات مالی بین‌الملل	۳۰
یک نسخه کارآمد	۳۲
گزارش	
خوب است: اما نه ایده‌آل	۳۴
منابع بانک در خدمت بخش	۳۸
تحقق ۹۸ درصدی برنامه بیمه طیور	۴۰
درست‌ها	
صدور مصوبه تاسیس بانک فلاحی	۴۲
شهریار	
قمه شعر و شهریار	۴۶
سال‌شمار زندگی شهریار	۴۸
سی‌ساله ماندگار	۵۰
منظومه‌ای ترکی با گستره‌ای از ایتالیا و آلمان تا ترکیه و آذربایجان	۵۲
خارج از شعبه	
دفاعی که مقدس شد	۵۴
زمین امانت است: مراقبش باشیم	۵۶
از سیر تا پیاز کارمندی	۵۸
پاییز ای عجیب قشنگ ...	۶۰

پیام مهر

سال شصت و هشتم

شماره ۱۹۱ پیاپی ۲۸۶

شهریور ۱۴۰۰

صاحب امتیاز: بانک کشاورزی

مدیرمسئول: اکبر کاظمی

مدیر اجرایی: احمد بهرامی

عکس: محمدمهدی بقائی، علی‌اکبر عزیزی رستم و علی اصغر غلامزاده

نشانی: تهران، بزرگراه جلال‌آل احمد، نیش خیابان پاتریس لومومبا، شماره ۲۴۷،

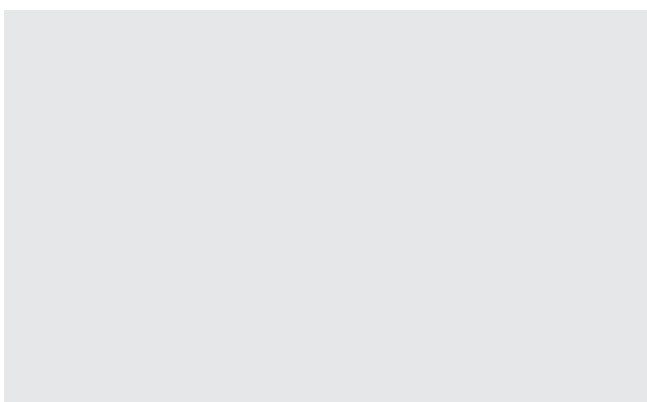
کدپستی: ۱۴۴۵۹۹۴۳۱۶

اداره کل روابط عمومی و همکاری‌های بین‌الملل

تلفن: ۸۸۲۴۵۰۱۰

نمبر: ۸۸۲۴۵۰۰۹

www.bki.ir

۶

استمرار حمایت بانک کشاورزی از طرح‌های سازنده

روح‌اله خدارحمی، مدیرعامل بانک کشاورزی تشریح کرد:

روح‌اله خدارحمی، مدیرعامل بانک کشاورزی طی ماه گذشته در گفت‌وگو با فعالان بخش کشاورزی و مقامات عالی‌رتبه اقتصاد و کشاورزی به تبیین عملکرد و سیاست‌های این بانک پرداخت.

۱۷

بانک کشاورزی، رتبه نخست گشایش اعتبار اسنادی

دستاوردهای برجسته کشاورزی در نظام بانکی

نیمه دهه هفتاد که بانک کشاورزی در چرخشی تاریخی از یک صندوق اعتباری صرف به یک بانک با کارکردهای کامل تغییر استراتژی داد، شعاری برای خود برگزید: «بانک کشاورزی، بانک همه مردم ایران»؛ در آن کمتر مخاطبی گمان می‌برد بانک کشاورزی به‌واقع بانک همه مردم ایران باشد...

۳۵

خوب است: اما نه ایده‌آل

روایت ۲۸ سال اجرای بانکداری اسلامی و فعالیت‌های کارگروه بانکداری اسلامی بانک کشاورزی

قریب ۴ دهه از تصویب قانون بانکداری بدون ربا در کشور می‌گذرد؛ قانونی که پس از تصویب و طی کمتر از یک سال لازم‌الاجرا شد و تمام بانک‌ها هم موظف به اسلامی کردن عملیات خود. اما حال و بعد از سی سال بد نیست این پرسش را مطرح کنیم که آیا به‌واقع الگوی بانکداری اسلامی در بانک‌های کشور پیاده شده...

۴۴

شکر دارم که اگر خدمت بانکی کردم خدمت من همه در بانک کشاورزی بود

۲۷ شهریور؛ روز شعر و ادب فارسی و بزرگداشت استاد شهریار

استاد شهریار، کارمند و از مفاخر بانک کشاورزی بوده است. به مناسبت روز بزرگداشت این شاعر نام‌آشنا، صفحات پیش‌رو به زندگی استاد شهریار و سال‌های خدمت در بانک کشاورزی پرداخته است.

۵۰

دفاعی که مقدس نشد

در ۳۱ شهریور ۱۳۵۹ رژیم بعثی عراق با تصمیم و طرح قبلی و با هدف برانداختن نظام نوپای جمهوری اسلامی جنگی تمام‌عیار را علیه ایران اسلامی آغاز کرد. صدام حسین رئیس‌جمهور عراق با ظاهر شدن در برابر دوربین‌های تلویزیون عراق و پاره کردن قرارداد ۱۹۷۵ الجزایر، آغاز تجاوز رژیم بعثی به خاک ایران را اعلام کرد. اما ایستادگی و پایداری شیرمردان خدا در مقابل دشمن متجاوز، پایان متفاوتی بر این دست‌درازی به خاک وطن رقم زد...

۵۶

زمین امانت است: مراقبش باشیم

چطور می‌توان سبزه زندگی کرد؟

زمین هدیه گذشتگان به ما و میراث ما به آیندگان است؛ با اندکی تامل درمی‌یابیم که میراث‌مان برای نسل‌های بعدی شباهت چندانی به هدیه اجدادمان ندارد؛ اما هنوز هم دیر نیست و می‌توان با اصلاح‌رویه‌ها، تا اندازه‌ای از سرعت نابودی محیط‌زیست کاست. شاید در حال خواندن این نوشتار به این بیندیشید...

مقام معظم رهبری:

هفته دولت، فرصت مغتنمی است؛ هم برای نخبگانی که بیرون از دولتند، هم برای اشخاصی که داخل دولتند؛ برای اینکه ارزیابی کنند، یعنی خودآزمایی کردن و ارزیابی کردن خود.

از میان زمین‌های باتلاقی در نزدیکی قصر بهرام می‌گذرد. در این قسمت، در دوران شاه عباس صفوی برای سفت کردن زمین و فرونرفتن پای شتران در باتلاق، مقدار زیادی زغال در مسیر باتلاقی می‌ریخته‌اند. دلیل آن نیز این بود که زغال سبک است و در باتلاق فرو نمی‌رود و زمین نسبتاً محکمی در مقابل فشار پای شتران ایجاد می‌کند. همه این تلاش‌ها برای توسعه بازرگانی در متجاوز از ۴۰۰ سال پیش بوده است. مگر بازرگانی چقدر اهمیت دارد؟

واقعیت آن است که پاسخ این پرسش، کلمه «بسیار» است. ارزش و کارایی بازرگانی در روند توسعه اقتصادی در جامعه امروز ما هم شکل و شمایلش عوض شده اما با سطحی که از توسعه صنعت و تولید کالا وجود دارد، تلاش‌های بازرگانی برای به گردش درآوردن این محصولات ادامه دارد. در روزهایی که جای کوهان شتران را عرشه‌های وسیع کشتی‌های سصد هزارتنی با گنجایش چند هزار کانتینر گرفته‌اند، یک عنصر کلیدی به این حوزه وارد شده که بدون وجود آن، تجارت بین‌الملل معنا و مفهومی نمی‌یابد: بانکداری بین‌الملل.

امروزه بانک‌ها نبض تجارت در عرصه بین‌الملل را در دست گرفته‌اند و بی‌عبور از مجاری آنها، مراودات اقتصادی در عرصه جهانی شکل واقعی به خود نمی‌گیرد. این در حالی است که طی سه سال گذشته، به واسطه تحریم‌های بین‌المللی علیه ایران و تحریم بانک‌های ایرانی، می‌رفت که تجارت بین‌المللی برای ایران مختل شود. اما بانک کشاورزی، توانست به حد بضاعت بار امور بانکی تجار و بازرگانان ایرانی در بازارهای جهانی را به دوش کشیده و خدمات مورد نیاز این دسته از مشتریان را به آنها ارائه کند. مسیری که همواره در میان اولویت‌های راهبردی بانک کشاورزی جای دارد...

به پستوانه بانک کشاورزی

در جنوب شرقی تهران و در پارک ملی کویر که منطقه‌ای مشترک بین استان‌های تهران و سمنان است، یادگارهای جذابی از نیاکان ما وجود دارد. جایی در شرق سیاه‌کوه و دریاچه نمک، کاروانسراهایی در بستر منطقه کویری به چشم می‌آیند که معروفترین آنها به قصر بهرام مشهور است. نظیر چنین کاروانسراهایی در جنوب دریاچه نمک نیز وجود دارند مانند کاروانسرای مرنجاب که بیشتر به کاشان نزدیک است. همه این کاروانسراها نشانی از اینکه برخلاف امروز که جاده از شمال و غرب منطقه کویری از تهران به قم و کاشان و یزد و... می‌رود، در دوران قدیم رفتن به طرف خراسان از راهی کوتاه‌تر، از سمت جنوب و شرق کویر انجام می‌شده است. جالب‌تر از کاروانسراها، مسیری است که

مرداد
شهریور

۲۶

۲۵

۲۴

۲۳

۲۲

۲۱

۲۰

مرداد

بانک کشاورزی به منظور حمایت از فعالان بخش کشاورزی که به دلیل حوادث غیر مترقبه طبیعی در سال زراعی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ دچار خسارت شده‌اند، پیشنهاد اصلاح مصوبه هیئت وزیران در خصوص امهال سه ساله‌ی اصل بدهی خسارت دیدگان را به سازمان برنامه و بودجه کشور ارائه داد

آیین گرامیداشت هفته بانکداری اسلامی در بانک کشاورزی برگزار شد

۸

۹

۱۰

۱۱

۱۲

افتتاح یک واحد گاوداری ۲۰۰ رأسی در شهرستان مرودشت استان فارس با اعتبار ۴۷ میلیارد ریالی بانک کشاورزی

بهره برداری از سردخانه ۳ هزار تنی ایرانشهر استان سیستان و بلوچستان با حمایت ۹۰ میلیارد ریالی بانک کشاورزی

۱۸

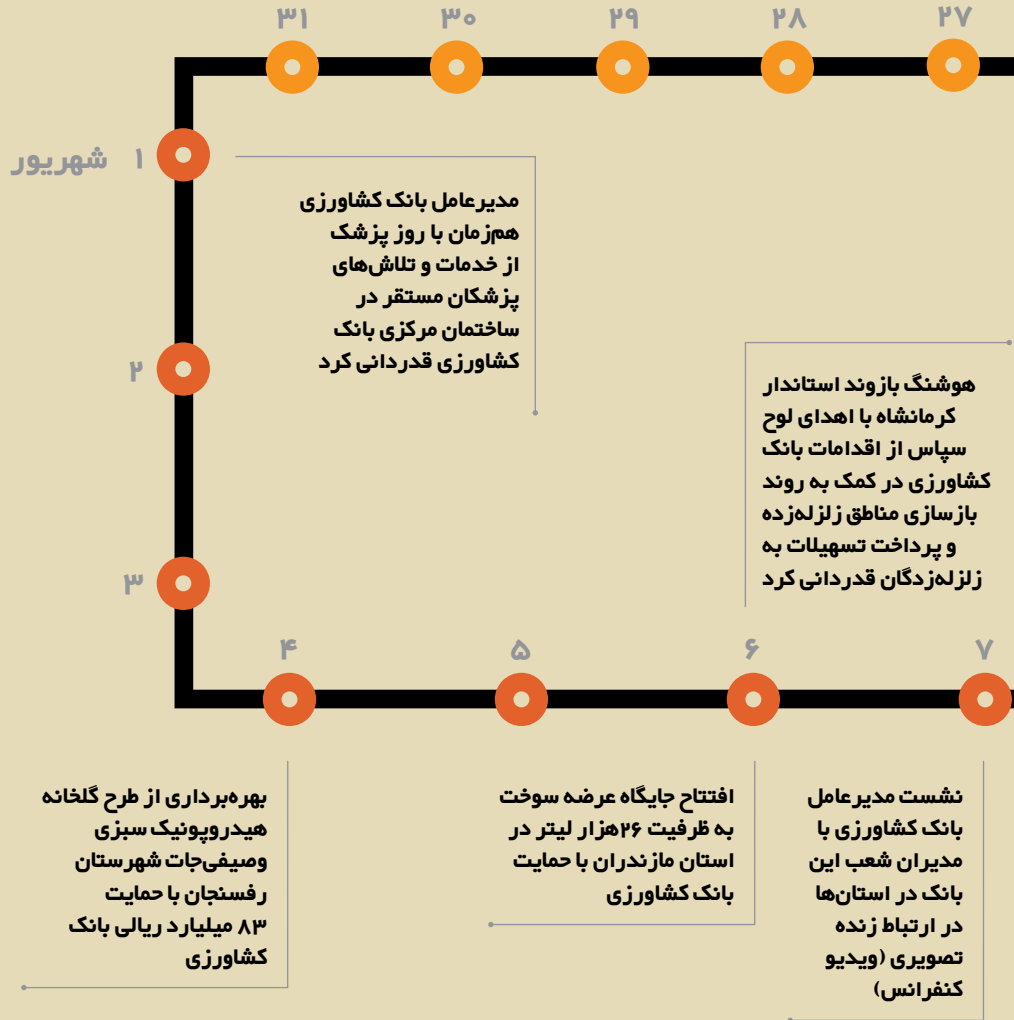
۱۷

۱۶

۱۵

۱۴

آغاز عملیات اجرایی دو فقره طرح ۵۰۰ تنی پرورش ماهی در دریا در شهرستان‌های دیر و گناوه با تخصیص ۱۵۰ میلیارد ریال منابع بانک کشاورزی

روح‌اله خدارحمی، مدیرعامل بانک کشاورزی تشریح کرد:

استمرار حمایت بانک کشاورزی از طرح‌های سازنده

روح‌اله خدارحمی، مدیرعامل بانک کشاورزی طی ماه گذشته در گفت‌وگو با فعالان بخش کشاورزی و مقامات عالی‌رتبه اقتصاد و کشاورزی به تبیین عملکرد و سیاست‌های این بانک پرداخت.

خدمات‌رسانی

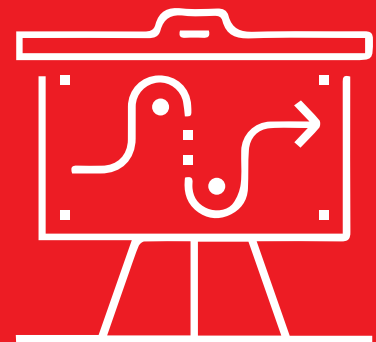
خدمات‌رسانی مستمر بانک کشاورزی و حمایت از طرح‌های بخش کشاورزی به‌ویژه طرح‌های سازنده ضرورت دارد. هدایت و پیگیری مستمر طرح‌ها تا رسیدن به مرحله بهره‌برداری همچنین هماهنگی با دستگاه‌های ذی‌ربط از دیگر مولفه‌های ضروری بوده و کمک و مشاوره به مجریان برای سرعت بخشیدن به پیشرفت و بهره‌برداری طرح‌ها در اولویت قرار دارد.

زیرساخت کارآ

بانکداری بدون ربا یک زیرساخت است و ما بر مبنای این بستر عملیات بانکی کشور را سامان دادیم و اجرا کردیم. رشد چشمگیر منابع سپرده‌ای و جذب نقدینگی جامعه در قالب ابزارهای بانکی به مفهوم کارآیی مناسب ابزارهای بانکداری اسلامی و جلب اعتماد و اطمینان مردم است.

عقود اسلامی

در زمینه پرداخت تسهیلات بانک‌ها با استفاده از قراردادهای عقود اسلامی در طیف گسترده‌ای به مخاطبان متنوع در بخش‌های مختلف اقتصادی پاسخگو هستند و از پرداخت‌های خرد تا تامین مالی واحدهای تولیدی بزرگ را پوشش می‌دهند.

راهبرد

سهم بانک کشاورزی از منابع بخش

مجموع اعتبارات پرداختی نظام بانکی به بخش‌های اقتصادی کشور سالانه حدود ۷۵۰ هزار میلیارد ریال و سهم بخش کشاورزی از این میزان ۷/۷ درصد است. ۷۱ درصد اعتبارات پرداختی به بخش کشاورزی توسط بانک کشاورزی تامین می‌شود که این میزان پرداخت، جایگاه بانک کشاورزی را در تامین مالی این بخش به‌خوبی نشان می‌دهد.

تحقق برنامه تجهیز منابع

تجهیز منابع برای حمایت از بخش کشاورزی، وظیفه اصلی و یکی از کارکردهای اصلی بانک کشاورزی است و تاکنون به‌خوبی از عهده این وظیفه برآمده‌ایم.

تسهیلات بدون محدودیت

بانک کشاورزی برای تامین اعتبار به‌منظور اجرای طرح‌های کشاورزی از جمله ایجاد و توسعه گلخانه‌ها، طرح فراز در تاکستان‌ها، نوغان‌داری، مکانیزاسیون و... هیچ محدودیتی ندارد.

ایجاد ظرفیت‌های جدید

بانک کشاورزی تلاش می‌کند ظرفیت‌های جدیدی در بخش کشاورزی از جمله ایجاد گلخانه‌های مدرن و صنایع تبدیلی جدید در کشور ایجاد کند و ما امروز شاهد ایجاد فعالیت‌های تولیدی نوین در کشاورزی، دامداری و شیلات در شهرهای مختلف کشور هستیم. با همت و تلاش سرمایه‌گذاران و حمایت‌های مالی بانک کشاورزی توانمندی‌های بخش کشاورزی افزایش پیدا می‌کند.

تحقق جهش تولید

از همه ظرفیت‌ها برای حمایت مالی از بخش کشاورزی و پشتیبانی تولید در این بخش استفاده می‌کنیم. بانک کشاورزی در راستای کمک به مشکلات کشاورزان و صادرکنندگان آماده همکاری با آنان است. در بانک کشاورزی امکانات خوبی برای بخش کشاورزی فراهم شده است که در این راستا می‌توان با استفاده از این امکانات، بخش کشاورزی کشور را توسعه داد.

طرح‌های گلخانه‌ای

حمایت از طرح‌های گلخانه‌ای در اولویت برنامه‌های بانک است و لذا آماده حمایت از این طرح در قالب پرداخت تسهیلات توسعه‌ای هستیم. توسعه کشت گلخانه‌ای یکی از اولویت‌های دولت است و ما مکلفیم از این قشر حمایت کنیم و محدودیتی برای پرداخت تسهیلات در بخش گلخانه نداریم. در زمینه مکانیزاسیون کشاورزی نیز همین‌گونه است و کسی دست خالی از بانک بر نخواهد گشت چون به تأثیر شگرف ماشین‌آلات در بخش کشاورزی اعتقاد داریم. کشت گلخانه‌ای در حال توسعه است و امیدواریم به رونق بیشتر بخش کشاورزی و جهش تولید در این بخش کمک کند.

آبزی پروری

حمایت از طرح‌های نوین آبزی پروری در اولویت پرداخت تسهیلات از سوی بانک کشاورزی قرار دارند. این بانک با پرداخت تسهیلات در زیربخش شیلات و آبزی پروری سهم به‌سزایی در تولید هزاران تن پروتئین دریایی و تأمین امنیت غذایی کشور داشته است. احیای طرح‌های راکد در حوزه شیلات با هدف بهبود و جهش تولید در صنعت شیلات و آبزی پروری هم ضرورت دارد.

پشتیبان تولید

کشاورزان با تلاش خود امنیت غذایی برای جامعه ایجاد کرده‌اند و بانک کشاورزی مفتخر است که بزرگترین پشتیبان مالی برای تلاش کشاورزان است و خوشبختانه عملکرد بانک کشاورزی و تأثیر آن در امنیت غذایی جامعه به جلب اعتماد عمومی به نظام بانکی منجر شده است.

بازخوانی عملکرد بانک کشاورزی به
مناسبت هفته دولت؛

فرصت مغتنم

دولت‌ها را ارزیابی آنچه قبلاً خود کرده‌اند یا میراث دیگران است، امری لازم می‌آید. آنها باید مقاطعی همچون سال یا دوره تصدی را برای این نگاه به پشت سر انتخاب کنند: طبق برنامه پیش رفتیم یا کندتر؟ شاید تندتر هم رفته باشیم... به آماج‌ها چقدر نزدیک شدیم و با چه تحولات ناخواسته و پیش‌بینی نشده‌ای روبه‌رو شدیم و واکنش‌مان چه بوده است؟ این واکنش خوب بود یا نامناسب؟ سرجمع نهاده و داده ما چه بود؟

در کشور ما این ارزیابی مطلوب از دل یک مناسبت انقلابی بیرون آمد. قرار بود هر سال مراسمی به یادبود شهادت رئیس‌جمهور و نخست‌وزیر، شهیدان رجایی و باهنر تحت عنوان هفته تقدیر از دولت برگزار شود؛ اما انتظارات ما از خودمان این مناسبت را به هفته‌ای مفید از نظر نگاه به فعالیت یک ساله گذشته دولت‌ها بدل ساخت. کما اینکه مقام معظم رهبری نیز به صراحت می‌گویند: «هفته‌ی دولت، فرصت مغتنمی است؛ هم برای نخبگانی که بیرون از دولتند، هم برای اشخاصی که داخل دولتند؛ برای اینکه ارزیابی کنند، یعنی خودآزمایی کردن و ارزیابی کردن کار خود.»

از همین‌رو این فرصت را مغتنم می‌شماریم و به‌قدر بضاعت، گزیده‌ای از عملکرد بانک کشاورزی در توسعه مکانیزاسیون، بذور گواهی‌شده و خرید تضمینی محصولات اساسی را بازتاب می‌دهیم.

تسهيلات مکانيزاسيون: حرکت به سمت کشاورزی تجاری

توسعه مکانیزاسیون در کشور طی سه تا پنج سال گذشته مرهون علل مختلفی بوده، اما بدون تردید تسهیلات نامحدود بانک کشاورزی را باید یکی از برجسته‌ترین این علل مشخص کرد. رویکرد و توجه بانک کشاورزی به توسعه مکانیزاسیون شاخص بهره‌وری در تولیدات بخش کشاورزی را رشد داده و حرکت بخش از معیشتی و سنتی به تجاری را تسریع کرده است. این رویه بانک کشاورزی در توسعه مکانیزاسیون با تلاشی مضاعف ادامه دارد، چنانکه تسهیلات پرداختی بانک کشاورزی برای توسعه مکانیزاسیون در شهریورماه ۱۴۰۰ نسبت به مدت مشابه سال ۱۳۹۹ رشد دوبرابری را تجربه کرده است.

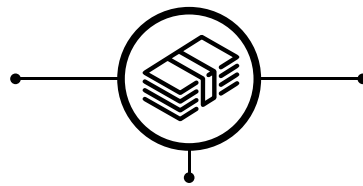
کشاورزی برای پایان سال جاری مبلغ ۳۰ هزار میلیارد ریال تعیین شده است که تاکنون حدود ۸۳ درصد از این برنامه محقق شده است. توسعه مکانیزاسیون به‌عنوان یکی از عوامل اساسی رشد و پایداری تولید کشاورزی به‌ویژه در زیربخش زراعت، جزو اولویتهای این بانک در پرداخت تسهیلات قرار دارد که خوشبختانه تسهیلات پرداختی به این بخش رشد قابل ملاحظه‌ای داشته است.

بخش، طی مدت یاد شده است. تسهیلات پرداختی این بانک برای توسعه مکانیزاسیون کشاورزی در مقایسه با مدت مشابه سال ۱۳۹۹ از رشدی حدود ۹۵ درصد برخوردار بوده است و با پرداخت این مبلغ در سال جاری علاوه بر پوشش افزایش قیمت ماشین‌های کشاورزی، تعداد بیشتری از این ماشین‌ها به ناوگان مکانیزاسیون کشاورزی افزوده شده است. برنامه عملیاتی تعیین‌شده از سوی مرکز توسعه مکانیزاسیون

بانک کشاورزی تا ۱۳ شهریورماه سال جاری تعداد ۱۵ هزار و ۶۰۱ فقره تسهیلات، جمعاً به مبلغ ۲۴ هزار و ۸۵۳ میلیارد ریال برای توسعه مکانیزاسیون کشاورزی پرداخت کرده است. تسهیلات پرداختی این بانک برای توسعه مکانیزاسیون کشاورزی از مبلغ ۱۲ هزار و ۷۷۰ میلیارد ریال در شهریور سال ۱۳۹۹ به مبلغ ۲۴ هزار و ۸۵۳ میلیارد ریال در شهریورماه سال جاری افزایش یافته است که حاکی از افزایش نزدیک به ۲ برابری تسهیلات پرداختی در این

۲۴,۸۵۳
میلیارد ریال

تسهيلات پرداختی مکانیزاسیون نیمه شهریور ۱۴۰۰

۳۰,۰۰۰
میلیارد ریال

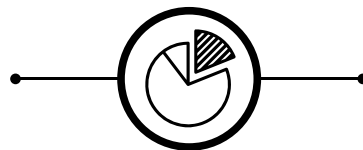
برنامه پرداخت تسهیلات مکانیزاسیون در سال ۱۴۰۰

۱۲,۷۷۰
میلیارد ریال

تسهيلات پرداختی مکانیزاسیون نیمه شهریور ۱۳۹۹

۸۳
درصد

تحقق برنامه پرداختی ۱۴۰۰ تا نیمه شهریور

۹۵
درصد

رشد تسهیلات پرداختی در سال ۱۴۰۰ نسبت به مدت مشابه ۱۳۹۹

خرید تضمینی گندم؛ تامین امنیت غذایی

بانک کشاورزی در اجرای سیاست‌های دولت و برنامه‌های وزارت جهاد کشاورزی با هدف حمایت از تولید در بخش کشاورزی و با توجه به اهمیت گندم به عنوان غله استراتژیک در ایران و جهان و نقش محوری آن در امنیت غذایی کشور، عملیات خرید تضمینی گندم را برعهده دارد. بانک کشاورزی در سال جاری، عملیات خرید تضمینی و واریز وجوه گندم را زودتر از موعد سال‌های گذشته انجام داده و عملکرد شایان توجهی داشته است.

با عملیات بانک کشاورزی بیش از ۲۲۸ هزار میلیارد ریال بابت خرید تضمینی گندم تا نیمه شهریورماه سال جاری به حساب کشاورزان واریز و با پرداخت این مبلغ ۹۹/۹ درصد از مطالبات گندمکاران تسویه شد. از آغاز فصل خرید گندم تا ۱۶ شهریورماه سال جاری ۱۸۶۸ مرکز خرید در کشور، بالغ بر ۴ میلیون و ۵۳۱ هزارتن گندم به ارزش ۲۲۸ هزار و ۶۱۱ میلیارد ریال را در قالب ۹۰۶ هزار ۹۶۷ محموله از کشاورزان خریداری کرده‌اند. بانک کشاورزی مبلغی بیش از ۲۲۸۴۳۳ میلیارد ریال از مجموع ۲۲۸۶۱۱ میلیارد ریال وجوه گندم خریداری شده را به حساب کشاورزان واریز کرده و عملیات پرداخت به زودی خاتمه خواهد یافت.

۴,۵۳۱,۰۰۰

تن

گندم خریداری شده تا نیمه
شهریور ۱۴۰۰

۹۰۶,۹۶۷

محموله

محموله‌های
خریداری شده گندم

۲۲۸,۴۳۳

میلیارد ریال

واریزی بانک کشاورزی به حساب گندمکاران

۲۲۸,۶۱۱

میلیارد ریال

وجوه گندم خریداری شده

۹۹/۹

درصد

مطالبات تسویه شده گندمکاران

بذر گواهی شده؛ تضمین پایداری تولید

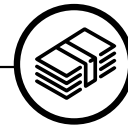
تأمین بذر گواهی شده به عنوان سرمایه ژنتیکی و یکی از عوامل اساسی رشد و پایداری تولید کشاورزی به ویژه در زیربخش زراعت، جزو اولویتهای بانک کشاورزی در پرداخت تسهیلات قرار دارد که تسهیلات پرداختی به این بخش رشد قابل توجهی داشته است: فراتر از ۳۵۰ درصد.

بانک کشاورزی تا نیمه شهریورماه سال جاری مبلغ ۱۴ هزار و ۲۴۵ میلیارد ریال تسهیلات، برای تأمین بذر گواهی شده مورد نیاز بخش کشاورزی پرداخت کرده است. تسهیلات پرداختی این بانک برای تأمین بذر گواهی شده از مبلغ ۳ هزار و ۱۳۹ میلیارد ریال در شهریورماه سال ۱۳۹۹، به مبلغ ۱۴ هزار و ۲۴۵ میلیارد ریال در شهریور ماه سال جاری افزایش یافته است که نشان از افزایش ۴/۵ برابری

۳۵۰
درصد

رشد تسهیلات پرداختی در سال ۱۴۰۰ نسبت به مدت مشابه ۱۳۹۹

۱۴,۲۴۵
میلیارد ریال

تسهیلات پرداختی تأمین بذر گواهی شده نیمه شهریور ۱۴۰۰

۳,۱۳۹
میلیارد ریال

تسهیلات پرداختی تأمین بذر گواهی شده نیمه شهریور ۱۳۹۹

خرید تضمینی کلزا؛ پرداخت ۱۰۰ درصدی

با عاملیت بانک کشاورزی ۱۰۰ درصد وجوه خرید تضمینی کلزا معادل ۱۳ هزار میلیارد ریال به حساب کشاورزان واریز شد. در سال زراعی جاری ۱۲۸ هزار و ۷۲۲ تن کلزا به ارزش ۱۳ هزار میلیارد ریال خریداری و وجوه آن به حساب کلزاکاران واریز شد. ۵۰۱ مرکز خرید در کشور، بالغ بر ۱۲۸ هزار و ۷۲۲ تن کلزا به ارزش ۱۳ هزار میلیارد ریال را در قالب ۳۷ هزار ۵۱۸ محموله از کشاورزان خریداری کرده‌اند.

۱۲۸,۷۲۲
تن

محموله‌های کلزا خریداری شده از کشاورزان

۱۳,۰۰۰
میلیارد ریال

ارزش خرید تضمینی کلزا در سال زراعی جاری

۳۷,۵۱۵
محموله

محموله‌های کلزا خریداری شده از کشاورزان

۱۰۰
درصد

واریز وجوه خرید تضمینی کلزا به حساب کشاورزان

تحول در نظام بانکی در دولت سیزدهم به بیان وزیر امور اقتصاد و دارایی؛ بانکها؛ خلق پول و پشتیبانی از تولید

سیداحسان خاندوزی، با رای وکلای مجلس شورای اسلامی هدایت وزارت امور اقتصادی و دارایی را در دست گرفت تا ترسیم‌گر سیاست‌ها و راهبردهای دولت در حوزه اقتصاد باشد. گزارش پیش‌رو گزیده‌ای از سخنان وزیر امور اقتصاد و دارایی در حوزه بانکداری است.

اهمیت است و بانکها باید به‌نحوی هدایت و اداره شوند که نقش سازنده پول را در کانون توجه قرار دهند.

محور دوم؛ حکمرانی شرکتی در بانکها و مسئله نظارت

اینجا سوالی که مطرح می‌شود، این است که اگر منافع بانکها اقتضا نکند، وارد موضوع تامین مالی تولید شوند، چه مسئولیتی متوجه آنها است و نهاد ناظر، چه زمانی متوجه تصمیمات بانکها در خصوص نحوه تخصیص اعتبارات می‌شود؟

قاعده‌گذاری و اجرای قواعد حکمرانی شرکتی از برنامه‌های محوری ما در وزارت امور اقتصاد و دارایی است و خوشبختانه در حال حاضر لایحه‌ای برای این منظور در وزارتخانه تهیه شده است که با قوت بیشتر پیگیری خواهد شد. مقام ناظر و

محور اول: بانکها خلق پول و پشتیبانی از تولید

اینکه بانکها چه نقشی می‌توانند در پشتیبانی از تولید انجام دهند بستگی به درک ما از بانک و کارکردهای آن دارد. اگر این را بدانیم که بانک نهادی است که ۹۷ درصد پول و نقدینگی کشور را منتشر می‌کند و به موارد مصرف آن تخصیص می‌دهد، آنگاه می‌توانیم بپرسیم، بانکی که با بدهکار کردن خود پول خرج کرده است، مابه‌ازای آن، کدام دارایی را احتساب و ترکیب ترازنامه‌اش را چگونه تغییر داده است؟

خدمت پول به تولید و سرمایه‌گذاری یعنی ساختن و انحراف پول از بخش واقعی یعنی تخریب اقتصاد؛ می‌خواهم بر این نکته تاکید کنم که مسئله فقط کمیت پول و نقدینگی نیست و کیفیت خلق پول نیز به اندازه کمیت آن حائز

دارند و برای آنها کار ویژه مشخص و متمایز تعریف نشده است. در قانون عملیات بانکی بدون ربا توجه ویژه‌ای به بانکداری سرمایه‌گذاری شده است و عملیات بانکی در قالب بانکداری تجاری، توسعه‌ای و تخصصی تفکیک نشده است و بلکه نوع اخیر عملیات بانکی نادیده گرفته شده است.

آنچه در بازنگری قانون بانکداری نیاز داریم این است که به سایر انواع عملیات بانکی توجه کنیم و بانک‌ها را براساس کارکردهای آنها تفکیک کنیم؛ تفکیک کارکردی به ما اجازه می‌دهد در مقام سیاستگذار، متفاوت برخورد کنیم. دلیلی ندارد نرخ سیاستی بانک مرکزی برای بانک تجاری، برابر بانک توسعه‌ای باشد و با تنظیم‌گری و سیاست‌گذاری تفکیکی می‌توانیم هم‌زمان کارکردهای توسعه‌ای، تجاری و غیره را به‌نحو موفقیت‌آمیزی محقق کنیم.

فراگیری مالی

نظام بانکی وثیقه‌محور، آن هم نظامی که وثایق در آن تنها «عین معین» تعریف شده است، ثروتمندان را به فقرا ترجیح می‌دهد و منابع مالی را از کسانی سلب می‌کند که بیشترین نیاز را به آن دارند. در واقع، شکل کنونی کسب‌وکار بانکی، نسبت به نابرابری و فقیر و غنی، نه تنها بی‌تفاوت نیست بلکه اغنیا را به فقرا ترجیح می‌دهد و نابرابری را تعمیق می‌کند. جالب است که این موضوع در کشورهای توسعه‌یافته هم مورد توجه قرار گرفته است و تاکنون حدود ۷۰ کشور جهان، سند ملی شمول مالی خود را پیاده‌سازی کرده‌اند یا در مراحل مختلف تدوین آن قرار دارند.

توسعه «شمول مالی» نه‌تنها مستلزم آن است که بانک‌ها، بیمه‌ها و سایر نهادهای مالی در سیاست‌ها و برنامه‌های کسب‌وکار خود بازنگری کنند، بلکه لازم است نهادهای سیاستگذار و سایر ذی‌نفعان به‌صورت یکپارچه و با افراز مشخص وظایف در این مسیر حرکت کنند. برای این منظور در وزارت امور اقتصاد و دارایی مقدمات تدوین سند ملی فراگیری مالی آماده شده و برای ایجاد اجماع ملی در این خصوص، پیشنهادی برای هیئت وزیران ارسال شده است.

سیاستگذار نباید واحد باشد که در غیر این صورت، امکان نظارت موثر فراهم نمی‌آید. بنابراین باید به این سمت پیش برویم که سیاستگذار برای تعقیب اهداف خود سیاست‌هایی را اتخاذ و مقام ناظر، از اجرای درست آنها، اطمینان حاصل کند و این موضوعی است که باید آن را در قالب لایحه قانون بانک مرکزی تعقیب کنیم.

امروز فناوری‌های نوین نظیر زنجیره بلوک، قراردادهای هوشمند و پول دیجیتال بانک مرکزی، امکانی را فراهم می‌کند که هم مدیران بانک در لحظه متوجه شوند ترازنامه آنها در اقصی نقاط کشور، چگونه در حال تغییر است و هم کنترل بانک مرکزی بر جریان وجوه مالی را افزایش می‌دهد.

محور سوم: ارزیابی و آسیب‌شناسی مدل کسب‌وکار بانکی

گاهی کسب‌وکار بانکی به تامین مالی و اعطای تسهیلات به یک واحد تولیدی معطوف می‌شود که در مقایسه با تامین مالی فعالیت‌های غیرتولیدی یک گام به جلو است. اما راه موثرتر، تامین مالی زنجیره ارزش (supply chain finance) آن هم نه از طریق اعطای تسهیلات و اخذ وثیقه، بلکه از طریق اعطای خط اعتباری بر مبنای شایستگی اعتباری است.

کسب‌وکار بانکی در حال حاضر برای خود یک منطقه امن را شناسایی کرده است و حاضر نیست به‌راحتی از آنجا خارج شود. این منطقه امن سه رکن شامل اعطای تسهیلات، دریافت نرخ بهره و انجام عملیات در بالای خط ترازنامه دارد. این در حالی است که منطقه فعالیتی که اقتصاد به آن نیاز دارد و تلاش بیشتر شبکه بانکی را می‌طلبد، مستلزم اعطای خط اعتباری، دریافت کارمزد و عملیات در زیر خط ترازنامه است. ما نیاز داریم در عملیات بانکی از منطقه ۱ به منطقه ۲ گذار کنیم یا لاقبل منطقه ۲ را هم در کنار منطقه ۱ تعریف کنیم و این مستلزم آن است که بانک‌ها به این سمت هدایت شوند.

محور چهارم: تفکیک نهادی و کارکردی بانک‌ها

در شبکه بانکی ما، همه بانک‌ها در پارادایم موجود کارکردهای مشابهی

در شبکه بانکی ما، همه بانک‌ها در پارادایم موجود کارکردهای مشابهی دارند و برای آنها کار ویژه مشخص و متمایز تعریف نشده است. در قانون عملیات بانکی بدون ربا توجه ویژه‌ای به بانکداری سرمایه‌گذاری شده است و عملیات بانکی در قالب بانکداری تجاری، توسعه‌ای و تخصصی تفکیک نشده است و بلکه نوع اخیر عملیات بانکی نادیده گرفته شده است.

محور برنامه‌های وزارت جهاد کشاورزی در دولت سیزدهم؛

اولویتی بالاتر از امنیت غذا نیست

سیدجواد ساداتی‌نژاد، از ساکنان ساختمان بهارستان رای اعتماد گرفت تا ساکنان بخش کشاورزی کشور شود. گزارش پیش‌رو بیانگر گزیده‌ای از رویکردها و آرای وزیر جهاد کشاورزی دولت سیزدهم است.

اولویت اول

کشورها معرفی می‌شود، بنابراین امروز در دنیا در بین کشورها برای رسیدن به قدرت غذایی رقابت وجود دارد. برای اینکه قدرت غذایی ایجاد شود ما به اقتدار کشاورزی نیاز داریم و محصولات کشاورزی تولیدکننده قدرت غذا هستند اما ما در ایران در چه شرایطی قرار داریم؟ ظرفیت کشاورزی در ایران بی‌نظیر است.

کشاورزی ضامن امنیت غذایی کشور است؛ تامین غذای مردم در تمام دنیا برعهده دولت‌ها است و در قانون اساسی کشورها هم آمده، در کشور ما هم این قانون به همین شکل وجود دارد؛ امنیت غذایی امروز اولویت اول کشورها است و در دولت‌ها هیچ چیز بالاتر از امنیت غذایی و اولویتی بالاتر از تامین غذای مردم نیست.

ظرفیت‌های بخش کشاورزی در ایران

- ۸۴ میلیون هکتار مرتع
- ۱۴ میلیون هکتار جنگل
- ۱۲۰ میلیون واحد دامی
- ۳۸ میلیون هکتار اراضی با شرایط کشت بالقوه
- ۱۸ میلیون هکتار اراضی در حال کشت

از امنیت غذایی تا اقتدار غذا

امروز در دنیا امنیت غذایی ارتقا پیدا کرده است و از کف تامین غذا به قدرت غذا رشد پیدا کرده است؛ امروز کشورها به دنبال رسیدن به اقتدار غذایی هستند و اقتدار غذایی همپای اقتدار نظامی دو مولفه از اقتدار ملی

۴ اصل وزارت جهاد کشاورزی

اصل اول: همه با هم برای رشد و پیشرفت کشاورزی

تمام عناصر هفت‌گانه سیستم جهش تولید باید با هم فعالیت کنند و ما در کنار نمایندگان مجلس برای تحول کشاورزی و رفع مشکلات آن، همان‌طور که در کمیسیون کشاورزی به مناطق مختلف رفتیم، به این روند ادامه خواهیم داد و مشکلات بخش را برطرف خواهیم کرد.

اصل دوم: ما می‌توانیم

مشکلات در بخش کشاورزی فراوان است، مشکلات اقتصادی زیاد است اما ما کشاورزان این کشور، سیاست‌گذاران، نخبگان کشاورزی، تشکلهای صنفی و فعالان بخش معتقد هستیم با تحول در کشاورزی زمینه‌ساز تحول در سایر بخش‌ها خواهیم بود و اشتغال پایدار را به ارمغان خواهیم آورد.

اصل سوم: یک بار برای همیشه

ما مشکلاتی داریم که طولانی‌مدت در کشاورزی وجود دارد، یک بار برای همیشه در دولت سیزدهم این مشکلات را برطرف خواهیم کرد که یکی از این مشکلات بحث سند زمین‌های کشاورزی است و با روند فعلی تا ۳۰ سال آینده زمین‌های کشاورزی صاحب سند نخواهد شد. ما در طول ۴ سال این دوره تمام زمین‌های کشاورزی را صاحب سند خواهیم کرد و جشن اتمام سند زمین‌های کشاورزی را به‌عنوان اینکه کشاورز ما پس از ۴۰ سال صاحب هویت شود، خواهیم گرفت.

اصل چهارم: هیچ تصمیمی گرفته نخواهد شد، مگر بر مبنای علم

ما کشاورزی را اقتصاد می‌دانیم، نگاه غیراقتصادی و غیرتجاری و نگاه معیشتی به کشاورزی را قبول نداریم. دلیل اینکه در کشاورزی سرمایه ورود نکرده همین است، کشاورزی هم مانند اقتصاد صادرات و واردات دارد و این مفهوم که دچار کمبود یا بیش‌بود در کشاورزی هستیم درست نیست.

کشاورزی قراردادی

اولین بند کشاورزی تجاری، کشاورزی قراردادی است؛ کشاورز ما تا چه زمانی باید تولید کند اما محصول روی دستش بماند؟ پیاز، سیب‌زمینی و سایر صیفی‌جات. در هیچ کشوری چنین نوع کشتی وجود ندارد؛ در دنیای امروز بذری کاشته نمی‌شود مگر مشتری آن مشخص باشد، این هدف در طول ۴ سال آینده پیگیری خواهد شد و ما کشاورزی قراردادی را رویه خواهیم کرد. امروز یک درصد از تولید کشور به‌صورت کشاورزی قراردادی است اما در دنیا متوسط ۴۰ درصد کشت قراردادی انجام می‌شود، بنابراین تلاش می‌کنیم کشاورزی را به‌ویژه برای کشاورزان خرده‌مالک به این روش سودمند کنیم.

- ۲۷۰۰ کیلومتر مرز آبی با ظرفیت‌های فوق‌العاده شیلاتی،
- سهم ۱۱/۶ درصدی در تولید ناخالص داخلی
- سهم ۱۹ درصدی اشتغال کشور
- سهم ۲۰ درصدی صادرات غیرنفتی کشور
- ۴/۵ میلیون نفر بهره‌بردار

طرح تحول کشاورزی

برای اقتدار کشاورزی به تحول کشاورزی ایران نیاز داریم؛ برنامه‌ای که در دولت سیزدهم برای وزارت جهاد کشاورزی نوشته شده با چشم‌انداز رسیدن به اقتدار غذایی در خاورمیانه نگاشته شده است. طرح تحول کشاورزی ایران با رویکرد جهادی با استفاده از تمام ظرفیت‌های قانونی، فرمایشات امام راحل و مقام معظم رهبری و قوانین موجود، ۱۶ چالش اساسی بخش کشاورزی را مورد بررسی قرار داده و براساس آن و با تفکر سیستمی، ۲۵ راهبرد را ارائه کرده است.

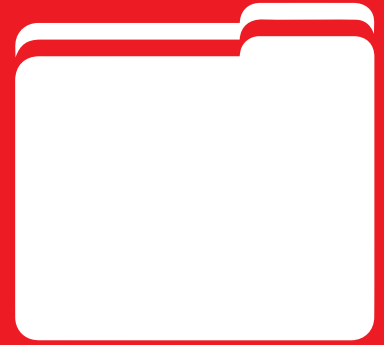
یارانه‌های کشاورزی

اگر ما یارانه به بخش کشاورزی ندهیم عقب می‌ماند، سرمایه‌گذاری در این بخش انجام نمی‌شود و سبب مهاجرت می‌شود، پولی را که دولت‌ها می‌خواهند بعداً در این بخش هزینه کنند در همان ابتدا به کشاورز و روستایی یارانه بدهند بنابراین تلاش ما این است تا با استفاده از ظرفیت عظیم اتحادیه‌ها، تعاونی‌ها و تشکلهای و با رعایت حال مصرف‌کنندگان، تامین مناسب نهاده و قیمت رقابتی بازار را بتوانیم تنظیم کنیم و دست واسطه‌ها حذف شود و هزینه مازاد مصرف‌کننده هم حذف شود.

از معیشت به تجارت

کشاورزی کشور معیشتی است و باید کشاورزی در کشور ما به سمت کشاورزی تجاری حرکت کند که این امر سبب جهش تولید در کشور خواهد شد و به این منظور چند بند را در برنامه خود لحاظ کرده‌ایم و حتماً اجرایی خواهیم کرد.

پرونده ماه

2116.02

+45.95 +2.3%

+5.7% +1⁵⁴

28⁶⁵ 29⁷⁰

11126.98

2535⁺134.89 +2.4%
878

دستآورد برجسته کشاورزی در نظام بانکی

بانک کشاورزی، رتبه نخست

گشایش اعتبار اسنادی

نیمه دهه هفتاد که بانک کشاورزی در چرخشی تاریخی از یک صندوق اعتباری صرف به یک بانک با کارکردهای کامل تغییر استراتژی داد، شعاری برای خود برگزید: «بانک کشاورزی، بانک همه مردم ایران»؛ در آن کمتر مخاطبی گمان می‌برد بانک کشاورزی به‌واقع بانک همه مردم ایران باشد. اما امروز بانک کشاورزی علاوه بر حمایت چشمگیر از بخش کشاورزی و حرکت در مسیر تامین امنیت غذایی، به پستوانه اعتبار و برند خوشنام در عرصه بین‌الملل، به یاری بخش بازرگانی کشور آمده و امروز رتبه نخست گشایش اعتبار اسنادی در نظام بانکی را کسب کرده است. پرونده این شماره پیام‌مهر به عملکرد بانک کشاورزی در عرصه بین‌الملل پرداخته است.

حوزه بین الملل بانک کشاورزی از نگاه مدیرعامل؛

پویایی مثال زدنی

روح اله خداحمی، مدیرعامل بانک کشاورزی، ایجاد بخش بین الملل در بانک کشاورزی را از دستاوردهای برجسته تاریخ این بانک می داند که منشاء اثرات ارزشمندی بوده است. گزیده‌ای از آرا و نظرات مدیرعامل بانک کشاورزی پیرامون جایگاه حوزه بین الملل این بانک را در پی می خوانید.

ارزیابی مثبت

فعالیت‌های بانک در حوزه بانکداری بین الملل و جایگاه بانک در سیستم ارزی کشور مثبت ارزیابی می شود.

دستاوردی مهم

ایجاد بخش بین الملل یکی از دستاوردهای مهم این بانک طی سال‌های گذشته بوده است.

پویایی و نظم

پویایی، نظم و اهمیت حوزه بین‌الملل بانک کشاورزی در نظام بانکی کشور این حوزه به‌عنوان دریچه باز به عرصه بانکداری بین‌الملل کم‌نظیر و مثال‌زدنی است.

تامین غذا و دارو

هرچند حوزه بین‌الملل بانک کشاورزی نیز از بدخواهی دشمنان بد عهد مصون نماند اما با انجام تراکنش‌های بین‌المللی به واردات غذا و دارو کمک موثری کرده است.

اثر بخشی

تلاش کارکنان این حوزه برای ایجاد روزه‌های دسترسی به بازار پولی بین‌المللی و گره‌گشایی از مشکلات کشور موثر بوده و با نظم، دقت، حوصله و اراده کارکنان از سختی‌ها و مشکلات کنونی عبور خواهیم کرد.

توسعه کشور

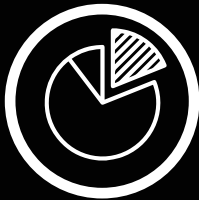
حوزه بین‌الملل یکی از بخش‌های پیشرو و متمایز این بانک بوده و هست و دستاوردهای کم‌نظیری برای توسعه کشور داشته است.

پرونده ما

همگام با نام آوران جهان

بانک کشاورزی نه تنها در نظام بانکی کشور، موفقیتی خیره‌کننده را کسب کرده که همپای بانک‌های بزرگ جهان با همان سطح از تکنولوژی در بانکداری بین‌الملل حضور دارد.

۳۲ درصد

سهم بانک کشاورزی از حجم کل عملیات اعتبارات اسنادی کشور در سال ۱۳۹۹ به استناد گزارش بانک مرکزی

نسخه ۷/۵ سوئیفت

به‌روز رسانی سوئیفت بانک کشاورزی و ارتقا به نسخه ۷/۵ همانند بانک‌های بزرگ جهان

رتبه یک

رتبه بانک کشاورزی در نظام بانکی (بانک‌های دولتی و خصوصی) کشور در گشایش اعتبار اسنادی

پیام مهر

سال شصت و هشتم
شماره ۱۹۱ پیاپی ۲۸۶
شهریور ۱۳۰۰

چرایی موفقیت‌های ارزی بانک کشاورزی در گفت‌وگو با رئیس اداره کل خارجه بانک؛

خوشنامی در عرصه بین‌الملل

سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ با توفیقات پرتعدادی در حوزه ارزی بانک کشاورزی همراه بود و بانک در شرایط تحریمی، با تلاشی مضاعف بار فعالیت‌های بانکداری بین‌الملل نظام بانکی کشور را بر عهده گرفت تا دغدغه‌ای برای واردات کالاهای اساسی و نهاده‌ها وجود نداشته باشد. علی‌خنده‌رو، رئیس اداره کل خارجه دستاوردهای حوزه ارزی بانک کشاورزی مرهون خوشنامی این بانک در عرصه بین‌الملل می‌داند. جزئیات بیشتر را در گفت‌وگوی پیش‌رو می‌خوانید.

ساختار اداری این حوزه نیز گسترش پیدا کرد و نیروهای توانمند هم از داخل سازمان و هم از نیروهای جدیدالاستخدام وارد حوزه ارزی شدند. تا سال ۷۹ و با توسعه فعالیت‌ها، اولین شعبه ارزی بانک کشاورزی آغاز به کار کرد و شعبه مرکزی بانک به شعبه ارزی - ریالی تغییر یافت و خدمات ارزی را به سبد محصولات شعبه افزود. روند انتقال فعالیت‌های ارزی از ستاد به شعب از همان سال آغاز و تاکنون ادامه یافته است؛ چنانکه در حال حاضر بانک کشاورزی با ۴۹ شعبه ارزی به جامعه مشتریان خدمات ارزی ارائه می‌کند. همزمان با توسعه شعب و افزایش حجم عملیات ارزی، ساختار ستادی حوزه بین‌الملل نیز دستخوش تغییر شد و از یک اداره تبدیل به یک مدیریت امور و ۲ اداره شد و اکنون نیز با همان ساختار فعالیت می‌کند.

شاید پیشتر از بازخوانی حوزه ارزی بانک کشاورزی طی سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ که بازتاب گسترده‌ای داشته، بهتر باشد نگاهی به گذشته و سابقه بانک کشاورزی در بانکداری بین‌الملل بپردازیم؛ از گذشته شروع کنید که بانک کشاورزی از چه زمان و با چه رویکردی وارد حوزه ارزی شد؟

در سال ۱۳۷۳ ساختار حوزه بین‌الملل بانک کشاورزی با نام حوزه امور ارزی شکل گرفت و به ساختار ستادی بانک اضافه شد و از ابتدای سال ۱۳۷۴ فعالیت بانک در حوزه بین‌الملل آغاز شد. این حوزه با نیروهای محدودی شروع به کار کرد. آغاز فعالیت‌های حوزه بین‌الملل بانک کشاورزی در نیمه دهه هفتاد با آغاز سیاست‌های انقباضی ارزی در کشور همراه بود؛ با این حال بانک کشاورزی در همان دوره با تلاشی مضاعف، به گونه‌ای عمل کرد که تمام تعهدات خود را به بهترین شکل ممکن انجام داد و در نتیجه در بازه زمانی کوتاهی، تصویر مثبت و کارنامه روشنی از بانک کشاورزی نزد بانک‌ها و کارگزاران خارجی شکل گرفت.

در ادامه با افزایش حجم کاری حوزه بین‌الملل،

تا سال ۷۹ و با توسعه

فعالیت‌ها، اولین شعبه ارزی

بانک کشاورزی آغاز به کار

کرد و شعبه مرکزی بانک

به شعبه ارزی - ریالی تغییر

یافت و خدمات ارزی را به

سبد محصولات شعبه افزود

رابطه تشدید تحریم‌ها با افزایش حجم فعالیت‌ها ارزی بانک کشاورزی چه بود و چگونه ارزیابی می‌شود؟

بر اساس آمار پایان سال ۱۳۹۹، حجم حواله‌های صادره بانک کشاورزی ۱/۲ میلیارد

بانک کشاورزی در حال حاضر ۱۷ کارگزار فعال در نقاط مختلف جهان دارد و با بهره گرفتن از این روابط کارگزاری، موفق شده عملیات بانکداری بین الملل را به خوبی مدیریت کند. این کارگزاران از شرق آسیا تا غرب حضور دارند. از سوی مقابل بانک کشاورزی با ۱۹ بانک داخلی هم روابط کارگزاری دارد

بخش عمده‌ای از درآمدهای ارزی برای بانک کشاورزی مربوط به کارمزد خدماتی است که به جامعه مشتریان ارزی ارائه می‌شود. به طور معمول درآمدهای کارمزدی درآمدهای پایداری به شمار می‌رود که می‌تواند سودآوری بانک را بالا ببرد

دلار بوده است. در شرایط فعلی که تحریم‌ها، پروسه فعالیت بانکداری بین‌الملل را دشوار کرده، بانک کشاورزی به گونه‌ای عمل کرده که هم تحریم‌ها را به گونه‌ای دور زده و عملیات مالی را در فضای بین‌الملل انجام دهد و هم اینکه عملکردش حساسیت ایجاد نکند و طرف‌های خارجی دغدغه‌ای از بابت کار با بانک کشاورزی نداشته باشند. در همین بازه زمانی که تحریم‌ها تشدید شد و عملاً سیستم بانکی، در حوزه بانکداری بین‌الملل با چالش‌های جدی مواجه شد، بانک کشاورزی به نوعی بار سیستم بانکی را به دوش کشید و با تلاشی مضاعف، موفق شد پروسه مالی واردات نهاده‌ها، مواد غذایی و دارو را تسهیل کند تا نگرانی در این رابطه در کشور وجود نداشته باشد.

بانک کشاورزی در حال حاضر ۱۷ کارگزار فعال در نقاط مختلف جهان دارد و با بهره گرفتن از این روابط کارگزاری، موفق شده عملیات بانکداری بین‌الملل را به خوبی مدیریت کند. این کارگزاران از شرق آسیا تا غرب حضور دارند. از سوی مقابل بانک کشاورزی با ۱۹ بانک داخلی هم روابط کارگزاری دارد.

حجم عملیات ارزی بانک کشاورزی در سال ۱۳۹۹ به چه میزان بوده است؟
خرید ارز ۲/۸ میلیارد دلار از بازار با نرخ بانکی و نیامی تامین شده و در اختیار مشتریان ارزی قرار گرفته است تا از بابت حواله‌های واردات کالا با مشکلی مواجه نشود. در ۵ ماهه ۱۴۰۰ این عدد ۸۵۴ میلیون دلار شده و پیش‌بینی می‌شود با افزایش حجم واردات در نیمه دوم سال، تا پایان سال جاری به ۳ میلیارد دلار بالغ شود.

عملکرد حوزه ارزی چه تاثیری در شاخص‌های عملکردی کلان بانک داشته است؟
بخش عمده‌ای از درآمدهای ارزی برای بانک کشاورزی مربوط به کارمزد خدماتی است که به جامعه مشتریان ارزی ارائه می‌شود. به طور معمول درآمدهای کارمزدی درآمدهای پایداری به شمار می‌رود که می‌تواند سودآوری بانک را بالا ببرد. در سال ۱۳۹۹ سود شبکه ارزی بانک کشاورزی حدود ۲۴ هزار میلیارد ریال بوده است که رقم قابل توجهی را شامل می‌شود. سرانه درآمد و سودآوری حوزه ارزی به ازای پرسنل ۱۳۲ میلیارد ریال بوده است. در نتیجه باید عنوان کرد که سودآوری عملیات ارزی و

شبکه بانکداری بین‌الملل، یکی از درآمدهای قابل توجه در بانک کشاورزی است که بانک می‌تواند روی آن حساب ویژه باز کرده و برای توسعه آن برنامه‌ریزی کند.

هر اندازه تحریم‌ها بیشتر می‌شود، مجاری ارتباط مالی برای سایر بانک‌ها دشوارتر می‌شود؛ اما در این برهه زمانی بانک کشاورزی به دلیل فعالیت در حوزه غذا، محدودیت‌های کمتری داشته و عملیات بانکداری بین‌الملل را انجام می‌دهد. سوال مشخص این است که مشتریانی که در این دوره از خدمات بانک کشاورزی استفاده می‌کنند، تا چه اندازه مشتریان پایداری بوده و آیا بعد از رفع تحریم‌ها می‌توان به همکاری با این گروه از مشتریان امید داشت؟

این پرسش را باید از دو منظر پاسخ داد؛ منظر اول نوع خدمات و موضوع دوم الزام ارائه خدمات است. در مبحث اول باید تاکید کرد عموم خدماتی که بانک کشاورزی در حوزه ارزی ارائه می‌دهد، خدماتی با محوریت بخش کشاورزی یعنی واردات کالاهای اساسی، نهاده‌ها و غذا است. این گروه از مشتریان چه در شرایط تحریمی و چه غیرتحریمی ترجیح می‌دهند با بانک کشاورزی همکاری کنند؛ چراکه فعالان بخش کشاورزی بوده و روابط عمیق و گسترده‌ای با بانک کشاورزی دارند. در نتیجه از این منظر، این گروه از خدمات در حوزه بانک کشاورزی قرار داشته و در صورت برداشته شدن تحریم‌ها نیز این گروه از مشتریان و خدمات، به قوت خود باقی است.

اما بحث دوم الزام به ارائه خدمات است؛ در این حوزه با توجه به اینکه برخی بانک‌های تخصصی حوزه‌های دیگر اقتصادی، امکان ارائه خدمت در شرایط کنونی را ندارند، بانک کشاورزی خدمات مورد نیاز این بخش‌ها را ارائه می‌دهد. طبیعتاً با کاهش یا برداشته شدن تحریم‌ها بخشی از گروه دوم مشتریان، ریزش خواهند داشت. با این حال جنس و شیوه ارائه خدمات بانکداری بین‌الملل بانک کشاورزی به گونه‌ای بوده که ممکن است این گروه از مشتریان که با الزام شرایط با بانک کشاورزی همکاری کرده‌اند، بعد از برداشته شدن تحریم‌ها هم به دلیل حسن شهرت بانک کشاورزی و نحوه ارائه خدمات ارزی خود را از بانک کشاورزی دریافت کنند.

گفت‌وگو با رئیس اداره کل عملیات ارزی بانک کشاورزی؛

نوسازی ناوگان ارزی

نسخه سوئیفتی که امروز کارکنان ارزی بانک کشاورزی با آن کار می‌کنند و به جامعه مشتریان و مخاطبان ارزی خدمات می‌دهند، همان نسخه‌ای است که مطرح‌ترین و بزرگترین بانک‌های جهان با آن در ارتباط هستند. بانک کشاورزی طی سال جاری موفق شد با بسترسازی و نوسازی سیستم‌ها، جدیدترین نسخه سوئیفت را پیاده‌سازی و عملیاتی کند. پیرامون این موضوع با محمد شریفیان، رئیس اداره عملیات ارزی به گفت‌وگو نشستیم.

۴۹ شعبه

بانک کشاورزی ۴۹ شعبه ارزی در سراسر کشور دارد که این شعب ارزی وظیفه پوشش ارزی در استان‌های مختلف را برعهده دارند

تعداد شعبه در کشور عرضه می‌شود؟ در حال حاضر بانک کشاورزی ۴۹ شعبه ارزی در سراسر کشور دارد که این شعب ارزی وظیفه پوشش ارزی در استان‌های مختلف را برعهده دارند. اداره کل عملیات ارزی نیز با هماهنگی مدیریت‌ها، مسئولیت فنی راهبری و هدایت شعب ارزی را برعهده دارد. بانک کشاورزی به سیستم سوئیفت متصل است و کلیه شعب بانک کشاورزی به سیستم سوئیفت دسترسی دارند. چنانکه حتی اگر مشتری به دورافتاده‌ترین شعب ارزی بانک کشاورزی مراجعه کنند، به راحتی می‌تواند از خدمات ارزی و بانکداری بین‌الملل بانک کشاورزی بهره‌مند شود.

روند تخصیص ارز به متقاضیان به چه ترتیب است؟

کشور ما در حوزه غیرنفتی واردات محور است. روند فعالیت شعب ارزی بانک کشاورزی هم به این ترتیب است که واردکننده ثبت سفارش کالا را در وزارت صمت انجام می‌دهند و در سامانه‌ها و پورتال‌ها

طی ماه گذشته موفقیت‌های بانک کشاورزی در حوزه بانکداری بین‌الملل بازتاب زیادی در اخبار و رسانه‌ها داشت؛ پیرامون موضوع توضیح بیشتری می‌فرمایید؟

بانک کشاورزی طی سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ با وجود اعمال تحریم‌ها، شرایط رو به بهبودی را پشت سر گذاشته و موفق به افزایش سهم خود از بازار بانکی شده است. بانک کشاورزی به واسطه جنس فعالیت در زیربخش‌های کشاورزی و فعالیت در زمینه تامین غذا و دارو، شرایط بهتری در زمان تحریم داشته است. در چنین شرایطی بانک کشاورزی به گونه‌ای عمل کرده که نه فقط نیازهای جامعه مشتریان خود که حتی بار مسئولیت نظام بانکی را بر دوش کشید. اگر امروز و در شرایط تحریمی، کشور نگرانی و مشکلی از بابت واردات نهاده‌ها و تامین نیازهای زنجیره بخش کشاورزی یا حتی دارو ندارد، حاصل تلاش و فعالیت‌های کارکنان بانک کشاورزی در حوزه بانکداری بین‌الملل است.

خدمات ارزی بانک کشاورزی از طریق چه

سهم از بازار

سهم از بازار بانک کشاورزی در پایان سال ۹۹ در نظام بانکی کشور از نظر گشایش اعتبار اسنادی یک سوم کل گشایش اعتبار اسنادی بود

گزارش بانک مرکزی

به گزارش بانک مرکزی، بانک کشاورزی موفق به کسب رتبه اول گشایش اعتبار اسنادی در سیستم بانکی کشور شده است

۳۲ درصد

از بین ۲۳ تا ۲۵ بانکی که در کشور عملیات ارزی انجام می‌دهند، ۳۲ درصد عملیات در بانک کشاورزی متمرکز است

در حوزه بانکداری بین‌الملل، جایگاه بانک کشاورزی در نظام بانک کشور چطور ارزیابی می‌شود؟

سهم از بازار بانک کشاورزی در پایان سال ۹۹ در نظام بانکی کشور از نظر گشایش اعتبار اسنادی قریب یک سوم کل گشایش اعتبار اسنادی بوده که به گزارش بانک مرکزی، بانک کشاورزی موفق به کسب رتبه اول گشایش اعتبار اسنادی در سیستم بانکی کشور شده است. به عبارتی دقیق‌تر از بین ۲۳ تا ۲۵ بانکی که در کشور عملیات ارزی انجام می‌دهند، ۳۲ درصد عملیات در بانک کشاورزی متمرکز بوده و رتبه اول در بین این بانک‌ها در اختیار بانک کشاورزی است. همچنین بانک کشاورزی در پایان مردادماه ۱۴۰۰ نسبت به بازه زمانی مشابه در سال گذشته ۲۲ درصد رشد عملیات ارزی داشته است.

ظاهراً سیستم سوئیفت بانک کشاورزی نیز طی ماه گذشته به‌روزرسانی شد؛ در این رابطه هم توضیح می‌دهید؟

علاوه بر اینکه وصل بودن سوئیفت یک مزیت بزرگ برای بانک کشاورزی است و به اتکای آن عملیات بانکداری بین‌الملل را انجام می‌دهد، باید گفت که بانک

که بین وزارت، بانک مرکزی و بانک کشاورزی به‌عنوان کارگزار مشترک است، فرایند تامین ارز به جریان می‌افتد. پس از ثبت سفارش، مشتری برای دریافت ارز به بانک کشاورزی مراجعه می‌کند و بانک کشاورزی ارز مورد نیاز متقاضی را از طریق بانک مرکزی یا مبادی دیگری که بانک مرکزی تأیید کرده، تهیه می‌کند و در نهایت از طریق ابزار پرداخت‌های بین‌المللی با کارگزاران خارجی، عملیات انتقال ارز صورت گرفته و در نهایت منجر به واردات کالا می‌شود.

بانک کشاورزی با چه کشورهایی روابط کارگزاری دارد؟

بانک کشاورزی در کشورهای مختلف کارگزاران زیادی دارد که البته پیش از تحریم‌ها، تعداد کارگزاران خیلی بیشتر بود و بانک‌های بسیار خوشنام با بانک کشاورزی همکاری می‌کردند. بعد از تحریم‌ها، طبیعتاً تعداد ارتباطات بین‌المللی تحت‌الشعاع قرار گرفته است، اما باز هم بسیاری از کشورها و بانک‌ها و کارگزاران خارجی با بانک کشاورزی در ارتباط هستند و عملیات بانکداری بین‌الملل بانک کشاورزی به اتکای این ارتباطات در حال انجام است.

۲۲ درصد

بانک کشاورزی در پایان مردادماه ۱۴۰۰ نسبت به بازه زمانی مشابه در سال گذشته ۲۲ درصد رشد عملیات ارزی داشته است

نسخه ۷/۵

بانک کشاورزی موفق شد، سیستم سوئیفت خود را براساس آخرین نسخه یعنی نسخه «۷/۵» به روزرسانی کند

همپا با جهان

نسخه‌ای سوئیفتی که کارکنان ارزی بانک کشاورزی با آن کار می‌کنند، همان نسخه‌ای است که بانک‌های بزرگ دنیا نیز مورد استفاده قرار می‌دهند

همکاران برای کار کردن با سیستم جدید مشکلی نداشته‌اند؟ آیا آموزش‌هایی هم برای آن در نظر گرفته شده است؟ سیستم سوئیفتی که اکنون کارکنان ارزی بانک کشاورزی با آن کار می‌کنند، دقیقاً همان نسخه‌ای است به‌عنوان مثال در «بنک آو آمریکا» مورد استفاده قرار می‌گیرد. بنابراین و بدون تردید آموزش مورد نیاز به کارکنان ارزی منتقل شده است. با این حال نباید از این نکته غافل شد که نیروی انسانی توانمند و بسیار با دانشی در حوزه ارزی بانک کشاورزی مشغول به فعالیت هستند و حتی در برهه‌های مشابه، کارکنان حوزه ارزی بانک کشاورزی، مسئولیت آموزش دیگر بانک‌ها را برعهده داشته‌اند. از سوی دیگر حوزه ارزی بانک کشاورزی در حال تهیه یک جزوه آموزشی است که اصل جزوه بالغ بر ۵۰۰ صفحه است. این جزوه در بانک کشاورزی در مرحله خلاصه‌سازی و ترجمه است و در نهایت به‌عنوان پایه آموزشی در اختیار نظام بانکی کشور قرار می‌گیرد تا به‌عنوان یک مرجع تدریس شده و همچنین مورد استفاده قرار گیرد.

کشاورزی طی ماه گذشته موفق شد، سیستم سوئیفت خود را براساس آخرین نسخه به‌روزرسانی کند. چنانکه در حال حاضر سیستم سوئیفت بانک کشاورزی با نسخه «۷/۵» به‌روزرسانی شده و آخرین تغییرات روی سیستم اعمال شده است. نسخه‌ای که اکنون کارکنان ارزی بانک کشاورزی با آن کار می‌کنند به‌واقع همان نسخه‌ای است که بانک‌های بزرگ دنیا نیز مورد استفاده قرار می‌دهند.

آیا تغییر و به‌روزرسانی سیستم سوئیفت نیازمند تغییرات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری در داخل بانک هم بوده است؟

به نکته بسیار مهمی اشاره کردید. آخرین نسخه سوئیفت که بانک‌های بزرگ دنیا هم با آن کار می‌کنند به‌گونه‌ای طراحی شده که تنها با ویندوز ۱۰ کار می‌کند. از همین‌رو به‌روزرسانی سوئیفت نیازمند این بود که سیستم‌های رایانه‌ای چه از منظر سخت‌افزاری و چه نرم‌افزاری به‌روزرسانی و حتی نوسازی شوند. در نتیجه ابتدا با همکاری مستمر حوزه آی‌تی بانک این مهم محقق شده و با نوسازی و ارتقای ناوگان، نسخه جدید سوئیفت در دسترس همکاران حوزه ارزی قرار گرفت.

اینفوگراف تعاملات و مشارکتهای بین‌المللی بانک کشاورزی؛

یک حضور تاثیر گذار

بانک کشاورزی فعالیتهای گسترده‌ای را در حوزه بانکداری بین‌الملل انجام داده و به‌واسطه این فعالیت‌ها مشارکتهای متعددی را هم با سازمان‌های بین‌المللی داشته است. اینفوگراف حاضر بخشی از تعاملات و مشارکتهای بین‌المللی بانک کشاورزی را تصویر و تشریح کرده است.

اتحادیه آپراکا و اهداف آن

از جمله تعاملات بین‌المللی بانک کشاورزی حضور جدی و پررنگ، تاثیرگذار و مستمر در اتحادیه آپراکا است. اتحادیه آپراکا، اتحادیه اعتبارات کشاورزی و روستایی کشورهای آسیا و اقیانوسیه است. این اتحادیه ۷۶ عضو از ۲۳ کشور جهان دارد و مقر آن در شهر بانکوک قرار دارد.

کنفدراسیون بین‌المللی اعتبارات کشاورزی

دیگر موسسه بین‌المللی که بانک کشاورزی در آن عضویت دارد، کنفدراسیون بین‌المللی اعتبارات کشاورزی یا سیکا است که مقر اصلی آن در کشور سوئیس قرار دارد و موارد مشابه موارد بالا چون ارتقای دانش اعضا در زمینه توسعه بخش کشاورزی و تسهیل جریان منابع مالی به بخش کشاورزی کشورهای عضو را دنبال می‌کند.

هیئت خدمات مالی اسلامی

دیگر موسسه مالی بزرگی که بانک کشاورزی در آن عضویت دارد، هیئت خدمات مالی اسلامی است. مقر این موسسه در کوالالامپور مالزی است.

اتحادیه بین‌المللی روابط عمومی و اهداف

اتحادیه دیگری که بانک کشاورزی در آن عضویت دارد، اتحادیه بین‌المللی روابط عمومی است که مقر آن در کشور انگلستان است. اهداف اصلی و عمده این مرکز شامل مواردی چون ترویج اخلاقیات در رویه‌های روابط عمومی و راه‌اندازی شبکه کارشناسی در جهان است.

پروژه بهسازی زنجیره ارزش زعفران

پروژه بهسازی زنجیره ارزش زعفران در همکاری بانک کشاورزی با سازمان توسعه صنعتی سازمان ملل یونیدو عملیاتی شد که افزایش تولید زعفران در بخش کشاورزی و افزایش سهم بنگاه‌های خرد و متوسط ایران در تولید و فرآوری این محصول را دنبال می‌کند. مرکز این پروژه هم در استان خراسان رضوی است که قطب تولید زعفران کشور به‌شمار می‌رود.

پروژه بانکداری سبز

پروژه بانکداری سبز به‌منظور توسعه پایدار و رشد فراگیر که با همکاری دفتر عمران سازمان ملل یونیدو راه‌اندازی شده و مدیریت آن بر عهده بانک کشاورزی قرار دارد. این پروژه نخستین تجربه همکاری مشترک دفتر عمران سازمان ملل و بانک تخصصی کشاورزی ایران است و در سه استان زنجان، مرکزی و خراسان‌شمالی در حال اجراست.

پروژه فقرزدایی و بانکداری پیوندی

پروژه فقرزدایی و بانکداری پیوندی توسط بانک کشاورزی هم از دیگر پروژه‌هایی است که در نتیجه ارتباطات بین‌المللی بانک کشاورزی راه‌اندازی شده و در همکاری مشترک با آیفاد در ایران در حال اجراست. مقر آیفاد در شهر رم قرار دارد.

مرکز تعالی بانوان

مرکز تعالی بانوان هم با همکاری اتحادیه آپراکا برای نخستین‌بار در سطح کشورهای عضو آپراکا در بانک کشاورزی راه‌اندازی شد و هدف آن توسعه و تامین مالی زنان روستایی و بخش کشاورزی است و به‌طور کلی توانمندسازی بانوان را در سطح کشورهای عضو آپراکا دنبال می‌کند. دفتر این مرکز در کشور ایران و در محل ساختمان مرکزی بانک کشاورزی قرار دارد.

قدردانی از نقش آفرینان

همزمان با روز کارمند، مدیران ارشد بانک کشاورزی از هشت نفر از کارکنان نمونه شعب ارزی این بانک در سطح کشور قدردانی کردند.

نام همکار	پست سازمانی	مدیریت	محل خدمت	مقام تشویق کننده
رویا شهیدی زندی	معاون ارزی	کرمان	شعبه کرمان	رئیس هیئت مدیره
مزگان هاشمی	کارشناس و مسئول دایره سوئیفت	ادارات مرکزی	اداره کل عملیات ارزی	عضو هیئت مدیره
جهانبخش اصغری	کارشناس مسئول حساب های ترازنامه	ادارات مرکزی	اداره کل خارجه	عضو هیئت مدیره
عزت زمانی	معاون ارزی	اصفهان	شعبه اصفهان	مدیر امور بین الملل
حمیدرضی نیا	بانکدار ارشد ارزی	تهران بزرگ	شعبه مرکزی	مدیر امور بین الملل
عسگرنگامی	بانکدار ارشد ارزی	اردبیل	شعبه اردبیل	رئیس اداره کل عملیات ارزی
سیده سعیده میرنظامی	بانکدار ارشد ارزی	البرز	شعبه کرج (توحید)	رئیس اداره کل عملیات ارزی
شاهو خالدي	بانکدار ارشد ارزی	کردستان	شعبه سنندج	رئیس اداره کل عملیات ارزی

سهم بانکها در توسعه تجارت خارجی و نگاهی به پیشینه حوزه بین‌الملل بانک کشاورزی؛

پیش شرط تجارت جهانی

یکی از مصادیق دهکده جهانی که از آن نام می‌برند، توسعه تجارت میان کشورهاست؛ کشورها کالاهای تولیدی مازاد بر نیاز خود صادر کرده و آنچه را که توان تولیدش را ندارند، وارد می‌کنند. در دنیای مدرن امروز، این چرخه که از آن تحت عنوان تجارت خارجی نام می‌برند، یک پیش شرط بزرگ دارد که بدون آن تجارت خارجی معنا و مفهوم نمی‌یابد: بانکداری در سطح بین‌الملل. حال آنکه تجارت خارجی چگونه شکل می‌گیرد، بانکداری چه سهمی در توسعه آن دارد و بانک کشاورزی چگونه در این مسیر حرکت کرده، موضوع گفتار حاضر است.

چرا تجارت خارجی؟

تجارت خارجی در وضع عادی اقتصاد هر کشور، ادامه روند تولید و کالاسانی به مصرف‌کننده است. در واقع از طریق مبادلات بازرگانی خارجی کشورها، عدم تحرک عوامل تولید بین کشورها و تفاوت در هزینه‌های تولید مناطق مختلف جبران می‌شود و با صادرات و واردات کالا، متقابلاً هر کشوری از برتری‌های نسبی داخلی در زمینه تولید، استفاده می‌کند. بدین ترتیب علاوه بر کاهش قیمت کالاهای برای مصرف‌کنندگان و ایجاد و امکان تولید انبوه که به تدریج تخصصی شدن تولید در کشورها را هم در برمی‌گیرد، کشورهای شرکت‌کننده در مبادلات بازرگانی جهانی را بر آن می‌دارد که ضمن در نظر داشتن حداکثر رشد و توسعه در زمینه خاص، کالاهای غیرتخصصی خود را که تولید داخلی آن کمتر از مصرف داخلی است، با مناسب‌ترین قیمت و کیفیت از خارج وارد کنند. تجارت خارجی در کشورهای در حال توسعه از اهمیت بالایی برخوردار است. جایگاه تجارت خارجی در مباحث توسعه اقتصادی در این کشورها تا جایی اهمیت یافته که اغلب از آن به‌عنوان موتور رشد اقتصادی نام برده می‌شود. صادرات کالا وجه دیگری از بازرگانی است که بیانگر امکانات تولید کشور یا به سخن دیگر توانایی واحدهای تولیدی اعم از صنعتی، کشاورزی و معدنی در رفع نیازهای بین‌المللی و فراهم آوردن ارزش لازم برای تامین واردات است. به‌طور کلی صادرات کشور ما به دو دسته صادرات نفتی و صادرات غیرنفتی تقسیم می‌شود. صادرات نفتی همواره بخش عمده‌ای از درآمدهای صادراتی کشور را تشکیل داده است و صادرات غیرنفتی به‌عنوان مازاد بر مصرف داخلی از تولید ناخالص داخلی مطرح بوده است.

چه عواملی باعث داد و ستد بین کشورهای مختلف می‌شود؟

جهان از کشورهای مختلفی تشکیل شده و این کشورها هم بسته به نیازهای خود با هم داد و ستد دارند. برخی کشورها تولیدات و محصولاتی دارند که مازاد بر نیازشان بوده و کشورهای دیگری هم هستند که به این محصولات مازاد نیاز دارند؛ این مازاد نیاز نخستین دلیلی است که سبب داد و ستد کشورها با هم می‌شود. مورد دومی که داد و ستد میان کشورها را رقم می‌زند، مزیت نسبی کشورها در تولید است. به‌عنوان نمونه ایران سال‌هاست به‌عنوان صادرکننده فرش و پسته در جهان مطرح است. شاید کشورهایی دیگری هم باشند که بتوانند این محصولات را با کیفیت ما و یا حتی کیفیتی بهتر تولید کنند؛ اما آنچه در این میان مطرح می‌شود مزیت نسبی است به این معنا که در ایران مزیتی برای تولید این محصولات وجود دارد که این محصولات را می‌توان در زمان کمتر، با کیفیت بهتر و قیمت مناسب‌تری تولید کرد. در نتیجه تولید برخی محصولات هم در برخی مناطق و کشورها مقرون به صرفه نبوده و مزیت ندارد و آن کشورها ترجیح می‌دهند که برخی محصولات را از دیگر کشورها تامین کنند و به این ترتیب تجارت بین‌المللی شکل می‌گیرد.

سهم بانکداری در توسعه تجارت خارجی

تجارت بین‌الملل براساس دو عامل اصلی که بدان اشاره شد شکل می‌گیرد. اما آنچه سبب توسعه آن می‌شود، دو عامل و دلیل دیگر است. نخستین عامل بانکداری بین‌الملل یا نقش بانکها در روابط تجاری بین‌المللی است. چرا خریدار و مشتری بدون اینکه همدیگر را ملاقات کنند، مراودات مالی خود را خیلی امن و مطمئن از طریق بانکداری بین‌الملل انجام می‌دهند. عامل فرعی بعدی هم توسعه توانمندی‌های

ارتباطی است. امروزه به‌واسطه توسعه این توانمندی‌های برخی خریدار و فروشنده به راحتی در دفتر کار خود نشسته و به‌صورت آنلاین با هم ارتباط برقرار می‌کنند، در مورد محصول یا خدمت مورد معامله بحث کرده و در نهایت توافق حاصل می‌کنند، بدون اینکه همدیگر را دیده باشند. بنابراین ورود بانکها به عرصه بین‌الملل و مباحث ارزی از همین نقطه آغاز شده و رشد پیدا می‌کند.

بانک کشاورزی و حوزه بین‌الملل

بانک کشاورزی در سال ۷۴ به‌صورت عملیاتی در حوزه بین‌الملل و مباحث ارزی وارد شد. پیش از این زمان بانک کشاورزی چون به‌صورت ویژه به کشاورزان سرویس داده و نیازهای ایشان را در داخل برطرف می‌کرد، چندان نیازی به ورود به عرصه بین‌الملل نبود. لذا در همان سال‌های ابتدایی دهه هفتاد و توسعه کشاورزی و مکانیزاسیون و البته ایجاد نیاز به ابزارها و ماشین‌آلات وارداتی برای توسعه کشاورزی، این ضرورت در بانک کشاورزی احساس شد که برای رفع نیاز بخش کشاورزی به‌صورت عملیاتی وارد حوزه ارزی شود. در نتیجه در سال ۱۳۷۴، هسته اولیه حوزه بین‌الملل به‌عنوان اداره بین‌الملل در ستاد مرکزی تشکیل شده و خدمات مورد نیاز مشتریان را ارائه داد. این اداره در آغاز کارکرد صف و ستاد را هم‌زمان داشت؛ به‌نحوی که هم اداره بین‌الملل بود و هم کارکرد شعبه‌ای داشت و خدمات مورد نیاز مشتریان را ارائه می‌کرد. اما در فاصله زمانی کوتاهی این نیاز احساس شد که مشتریان باید خدمات ارزی را هم مانند دیگر خدمات بانک، در محل و منطقه‌ای که حضور دارند، دریافت کنند. در نتیجه در سال ۷۵ که دو شعبه مرکزی و شهید بهشتی تاسیس شد، این دو شعبه خدمات ارزی را به مشتریان ارائه دادند و سپس ارائه خدمات ارزی، شعبه به شعبه در بانک کشاورزی افزایش یافت.

آشنایی با سوئیفت و مزایا و کارکردهایش

رمز گشای تعاملات مالی بین الملل

اتصال دوباره به شبکه سوئیفت را باید یکی از مسرت‌بخش‌ترین دستاوردهای برجام برای شبکه بانکی دانست؛ دستاوردی که نه تنها سیستم بانکی کشور را به شبکه مالی و پولی جهانی متصل کرد که سدی بزرگ را از پیش‌روی بخش‌های اقتصادی در تعامل با جهان برداشت. به همین بهانه مروری دوباره داشته‌ایم به اینکه سوئیفت چیست و چرا حائز اهمیت است و چه کارکردهایی دارد.

سوئیفت چیست؟

سوئیفت (swift) انجمن ارتباط مالی بین‌بانکی بین‌المللی است که از حروف اول عبارت "The Society For Worldwide Interbank Financial Telecommunication" مشتق شده و مرکز آن در کشور بلژیک است. این انجمن به صورت موسسه و به شکل تعاونی فعالیت می‌کند. بعد از خاتمه جنگ جهانی دوم، به‌ویژه در اواخر دهه ۱۹۵۰، تجارت جهانی به سرعت شروع به رشد و شکوفایی کرد و به موازات آن حجم عملیات بین‌المللی بین‌بانکی گسترش یافت، اما رعایت نکردن استانداردهای بین‌المللی در محاورات بین‌بانکی سبب آشفتگی در پرداخت‌های بین‌المللی و افزایش هزینه‌های بانکی شد. از این رو در اوایل دهه ۱۹۶۰ حدود ۶۰ بانک بزرگ اروپایی و آمریکایی به این فکر افتادند که چگونه می‌توان پیام‌های بین‌بانکی

را به نحوی طرح‌ریزی و استاندارد کرد که اتوماسیون سیستم بانکی بین‌المللی را به همراه داشته باشد. در دسامبر سال ۱۹۶۷ هفت بانک معتبر از کشورهای آمریکا، اتریش، انگلستان، دانمارک، سوئیس، فرانسه و هلند مطالعه‌ای را شروع و در سال ۱۹۷۱، ۷۳ بانک از این کشورها هزینه مطالعه را تقبل کردند. این مطالعه به همت گروهی از متخصصان و به مدت یک سال طول کشید و نتایج آن در سال ۱۹۷۲ ارائه شد. در نهایت در ماه می ۱۹۷۳ سوئیفت با عضویت ۲۳۹ بانک از ۱۵ کشور در شهر La Hulpe در نزدیکی بروکسل پایتخت کشور بلژیک تاسیس شد. در حال حاضر بالغ بر ۱۷۸ کشور و ۶ هزار بانک و موسسه مالی در سراسر دنیا عضو شبکه سوئیفت هستند. کشورهای آمریکا، هلند، هنگ‌کنگ و انگلیس نیز به‌عنوان مراکز پشتیبانی مشتریان در این زمینه فعالیت

دارند.

سوئیفت کد چیست؟

سوئیفت کد (Swift Code) یک نوع علامت انحصاری برای شناسایی بانک‌هاست. این کد برای انتقال وجه بین بانک‌ها، به‌ویژه انتقال وجه بین‌المللی و ارسال حواله ارزی استفاده می‌شود، همچنین بانک‌ها با استفاده از بستر سوئیفت به یکدیگر پیغام می‌دهند. کد سوئیفت از ۸ الی ۱۱ کاراکتر تشکیل شده است، زمانی که کد سوئیفت ۸ رقمی داده می‌شود منظور بانک عامل مورد نظر است و شعبه را مشخص نکرده است. چهار کاراکتر اول کد سوئیفت: معرف کد بانک است که تنها می‌تواند حروف باشد. دو کاراکتر دوم: معرف کشور بانک است، به‌طور مثال برای ایران IR است.

دو کاراکتر سوم؛ کد موقعیت مکانی بانک است سه کاراکتر آخر؛ کد شعبه بانک است که بدون این کد نیز شماره سوئیفت کامل است و این مورد انتخابی است.

مزایای سوئیفت

امروزه اهمیت سوئیفت به حدی است که شاید بتوان گفت بدون سوئیفت مبادلات و نقل و انتقالات پول در سطح بین‌المللی محتمل نیست و در صورت نبود سوئیفت تجارت بین‌المللی و مبادلات پولی بین‌المللی مشکل جدی مواجه می‌شود. مزایای سوئیفت را می‌توان به صورت زیر دسته‌بندی کرد:

۱. **استاندارد بودن**؛ قبل از راه‌اندازی این شبکه تبادل پیام‌های مالی توسط تلکس انجام می‌شد و پیام‌های مالی با استفاده از برداشت دریافت‌کننده از پیام، تعبیر می‌شد. ولی اکنون با استفاده از استانداردهای سوئیفت، تعبیر و تفاسیر پیام‌های مالی کاملاً یکسان است.

۲. **سرعت**؛ با توجه به اینکه پیام‌ها از طریق شبکه ارسال می‌شود کمتر از چند ثانیه پس از ارسال، پیام‌گیرنده آن را دریافت خواهد کرد این روش سبب تسریع در نقل و انتقال وجوه خواهد شد.

۳. **قابلیت اطمینان**؛ با عنایت به اینکه رمزنگاری و رمزگشایی، تماماً به وسیله شبکه انجام می‌شود و کاربر نقشی در

رمزنگاری و رمزگشایی آن ندارد، در نتیجه قابلیت اطمینان این شبکه برای کاربران آن رضایت‌بخش است و کاربران کاملاً به این شبکه اعتماد دارند.

۴. **گسترده‌گی**؛ هم‌اکنون بالغ بر ۲ هزار و ۸۰۰ بانک (شامل ۱۵۰ بانک از آمریکا و بقیه از سایر کشورهای جهان) عضو سوئیفت هستند البته این تعداد علاوه بر سایر کاربران مانند موسسات مالی (که تا سال ۲۰۰۰ بالغ بر ۶ هزار موسسه مالی در ۱۷۸ کشور جهان بوده است) و همچنین دلان سهام، موسسات مدیریت سرمایه‌گذاری، سازمان‌های سپرده‌گذاری سهام و... بوده است. لازم به ذکر است با توجه به اینکه هم‌اکنون معاملات طلا هم از طریق این شبکه انجام می‌شود، روند گسترش آن را سریع‌تر از پیش کرده است.

۵. **هزینه کم**؛ خدمات سوئیفت سبب می‌شود هزینه نقل و انتقال مالی بسیار کاهش یابد. هم‌اکنون هزینه مخابره هر پیام سوئیفتی (هر ۳۲۵ حرف یا علامت برای ایران حدود ۸ فرانک بلژیک است که در صورت استفاده از شبکه با ظرفیت کامل و بهینه (توسط اداره‌های مرتبط با شبکه سوئیفت) این هزینه تا مقدار ۵/۵ فرانک بلژیک برای هر پیام قابل کاهش است. این در حالی است که به استناد

برآورد و نظریه کارشناسان فنی، هزینه سوئیفت کمتر از یک سوم هزینه مخابره پیام‌های مالی از طریق تلکس است.

۶. **امنیت**؛ با ملاحظه حجم زیاد تبادل‌های مالی، ارزی و سهام که امروزه در سطح جهانی انجام می‌شود زیرساختار اصلی این امور همواره به تایید و تصدیق این ارتباطات از طریق یک مرجع معتبر (طرف سوم) نیازمند است. سوئیفت راه‌حل‌های متعددی به منظور تایید و تصدیق پیام‌ها به کاربران متعدد خود ارائه می‌دهد. با توجه به نقش بسیار مهم سوئیفت به‌عنوان مرکز پیغام‌رسانی برای اعضای خود که می‌خواهند مبالغ زیادی از پول را رد و بدل کنند، امنیت درون شبکه نقش حائز اهمیت و تعیین‌کننده‌ای دارد. سوئیفت با استفاده از شبکه‌های اختصاصی خود و سیستم پیشرفته نرم‌افزاری و سخت‌افزاری تاکنون از عهده این عمل به‌خوبی برآمده و تا به حال خبر یا گزارشی مبنی بر سوءاستفاده از این شبکه دریافت یا منتشر نشده است. از طرف دیگر این اعتبار امنیتی وقتی بیشتر می‌شود که بدانیم این شبکه متعلق به کشور خاصی نیست و همه کشورهای بسته به آمار پیام‌های وارده و صادره می‌توانند در این شبکه سهم داشته باشند.

ویژگی‌های یک نظام مطلوب ارزی با نگاهی به شرایط ایران

یک نسخه کارآمد

فارغ از اینکه نرخ ارز در بالاترین میزان خود باشد یا پائین‌ترین؛ سوای اینکه تک‌نرخ باشد یا چندنرخ و باز هم فرای اینکه بر موج بازار آزاد سوار شود یا نرخ رسمی داشته باشد؛ یک نظام ارزی مطلوب حائز شرایط و ویژگی‌هایی است که می‌تواند ثبات اقتصادی و کسب‌وکار فعالان اقتصادی را با کمترین ریسک مواجه کرده و امنیت روانی در سرمایه‌گذاری‌ها را افزون سازد. گفتارپیش‌رو که به بررسی و بیان ویژگی‌های یک نظام ارزی مطلوب و کارا برای ایران می‌پردازد، بررسی کوتاه از مقاله رابطه نرخ ارز با صادرات و واردات است که توسط سیدمحسن علوی‌منش در دفتر مطالعات اقتصادی تهیه شده است.

ثبات

نرخ ارز در کشور را باید دلیل اصلی عدم تفاهم‌های موجود در خصوص میزان نرخ ارز دانست. از یک سو با توجه به بالاتر بودن نرخ تورم خارج از کشور و سیاست تثبیت نرخ ارز، واردات ارزان‌تر تمام می‌شود و این مسئله تولیدکنندگان داخلی کالای مشابه را با مشکل مواجه روبه‌رو می‌کند. از سوی دیگر زمانی که نرخ دلار در مقابل اسعار دیگر کاهش می‌یافت، سیاست عدم انعطاف‌پذیری پول ملی در مقابل دلار موجب شد تا اثر تورم وارداتی بیشتر شود. حال اگر از سیاست شناوری نرخ ارز استفاده می‌شد، از مزایای نرخ ارز شناور - که مانع ورود تورم خارجی و انتقال نوسانات ناگهانی اقتصاد بین‌المللی به اقتصاد ملی می‌شود - بهره می‌بردیم.

تاثیر مطلوب بر سایر متغیرها

از دیگر ویژگی‌های یک نرخ ارز مناسب، تاثیر مطلوبی است که بر متغیرهای کلان اقتصادی می‌گذارد. البته به‌طور کلی می‌توان گفت که هیچ نرخ ارز بهینه‌ای نداریم و هر نوسان نرخ ارز در عین حال که اثر مطلوبی بر برخی متغیرها می‌گذارد؛ برخی دیگر از متغیرها را با مشکل مواجه می‌کند. برای مثال با وجود آنکه کاهش نرخ ارز می‌تواند سبب افزایش قدرت پول ملی، ارزان‌تر شدن واردات و در نتیجه افزایش رفاه ملی شود؛ اما در عین حال با افزایش قیمت کالاهای صادراتی به صادرات، تولید و اشتغال ضربه می‌زند. در نتیجه باید با توجه به وزنی که به هدف‌های مختلف اقتصادی خود می‌دهیم، بهترین نرخ ارز ممکن را انتخاب کرده و برای آثار منفی نرخ ارز نیز سیاست‌های مکمل طراحی کنیم. با توجه به مقایسه فوق دو راهکار پیشنهادی وجود دارد که عبارت از میخکوب کردن ارز به یورو یا ترکیبی از دلار و یورو و تکیه بر سازوکار عرضه و تقاضای ارز است.

از مهم‌ترین ویژگی‌های یک نظام ارزی یا تعیین نرخ ارز آن است که دارای ثبات و حداقل نوسانات یا نوسان در دامنه محدودی باشد. این امر به فعالان اقتصادی کمک می‌کند تا با برنامه‌ریزی در انجام فعالیت‌ها یا سرمایه‌گذاری‌ها با ریسک کمتر مواجه شوند.

پیش‌بینی‌پذیری

عنصر مهم دیگر در یک نظام ارزی مطلوب آن است که تغییرات آتی نرخ ارز قابل پیش‌بینی باشد و سبب ایجاد امنیت و کاهش ریسک اقتصادی شود. اگر نرخ ارز ثابت باشد؛ اما هر لحظه ممکن باشد که این نرخ تغییر کند و در عمل نرخ غیرقابل پیش‌بینی باشد، در اصل آن نرخ ثابت نبوده و امنیت روانی و سرمایه‌گذاری را از فعالان داخلی و خارجی گرفته است. بالعکس، اگر نرخ ارز دارای نوسان، اما قابل پیش‌بینی باشد، افراد امنیت اقتصادی بالاتری داشته و در این صورت به‌ویژه با ایجاد یک بازار سلف ارز، افراد می‌توانند ثبات مورد نیاز برای برنامه‌ریزی خود را به‌دست آورند. یکی از اصلی‌ترین نقاط ضعف نظام ارزی در تعیین نرخ ارز در کشور ما، نبود این ویژگی در آن است که فعالان بخش خصوصی همواره باید نگران و درصدد پی بردن به تصمیمات بخش دولتی در مورد نرخ ارز باشند.

انعطاف‌پذیری

با وجود اینکه ثبات نرخ ارز امری مطلوب است، انعطاف‌پذیری نرخ ارز نیز مطلوب محسوب می‌شود. زیرا در صورتی که نرخ ارز به تغییرات انجام‌شده واکنش نشان ندهد، اطلاعات غلطی در اختیار فعالان اقتصادی قرار داده و سبب تخصیص ناکارآمد منابع و اختلال در روابط اقتصادی می‌شود. انعطاف‌ناپذیری

ارزهای خارجی در سبب ارزی مورد نظر، بخش خصوصی توانایی پیش‌بینی نرخ ارز را داشته باشد. برای این کار همانطور که ذکر شد به استراتژی مشخص توسعه صنعتی و توسعه صادرات نیاز است که هنوز در کشور ما تعیین نشده و در استراتژی‌های موجود نیز هیچ‌گونه اولویت‌بندی خاصی تعیین نشده است. اما می‌توان با تعیین این اولویت‌بندی‌ها، نظام ارزی مطلوب‌تری طراحی کرد.

اتکا بر سازوکار عرضه و تقاضا

بیشتر اقتصاددانان معتقدند بهترین روش برای تعیین نرخ ارز آن است که آن را به سازوکار عرضه و تقاضا بسپاریم. البته دولت می‌تواند در راستای جلوگیری از نوسانات خیلی شدید یا با توجه به وزنی که به اهداف خود می‌دهد در بازار مداخله کند. این مداخله باید محدود و دامنه و نحوه آن از قبل مشخص و بیان شده باشد. عدم رجوع به سازوکار بازار هم موجب انحراف از نرخ ارز تعادلی و آثار سوء این انحراف بر اقتصاد کشور می‌شود. این روش همان نظام نرخ ارز شناور است؛ گرچه در کشور ما نظام ارزی رسماً این نظام اعلام شده، اما در عمل نشانی از شناور بودن نرخ ارز وجود ندارد.

برای اتکای بازار ارز به عرضه و تقاضا به نظر می‌رسد باید به کاهش دسترسی دولت به درآمدهای نفتی و محدودیت عرضه ارز دولتی در بازار ارزی کشور مبادرت کرد. اما از آنجاکه دو شرط موجود در این الگوریتم یعنی قیمت نفت و نرخ ارز در بودجه، هر سال از طرف دولت تعیین می‌شود، در نتیجه دولت می‌تواند هر ساله وابستگی خود به درآمدهای نفتی و نرخ ارز بازار را برای تأمین بودجه خود افزایش دهد که این مسئله تأثیرات نامطلوبی بر اقتصاد و بازار ارز دارد. در مقابل اگر نرخ ارز انعطاف‌پذیر باشد بانک مرکزی می‌تواند با اتخاذ سیاست پولی مناسب و با استفاده از ذخایر ارزی خود در تثبیت نرخ ارز و جلوگیری از نوسانات بیش از حد آن، هماهنگ با دیگر اهداف اقدام کند؛ اما حرکت اصلی نرخ ارز بر اساس سازوکار بازار خواهد بود.

زمانی که عرضه و تقاضای ارز قابل پیش‌بینی شد، بخش خصوصی ریسک‌پذیر نیز وارد بازار شده و با فراهم شدن شرایط هجینگ و همچنین بازار سلف ارز، ریسک ناشی از تغییرات نرخ ارز برای فعالان اقتصادی کمتر می‌شود. به این ترتیب علاوه بر کاهش ریسک اقتصادی کشور، با ایجاد بازار سلف ارز روش جدیدی برای تأمین مالی صادرکنندگان و واردکنندگان به‌وجود می‌آید.

میخکوب کردن ارز به یورو یا ترکیبی از دلار و یورو
در کشور ما در سال‌های ۱۳۵۳ و ۱۳۵۸ (به دلایل سیاسی)، نرخ برابری ریال به جای وابستگی به دلار آمریکا به حق برداشت مخصوص (SDR) وابسته شد؛ اما در عمل به دلیل آنکه درآمدهای ارزی به دلار دریافت می‌شد، نرخ ریال همچنان در بازار ارز به دلار وابسته بود. با وجود آنکه از سال ۱۳۸۱ و با تک‌نرخ شدن ارز این ادعا از طرف بانک مرکزی صورت می‌گیرد که نظام ارزی ما، نظام ارزی شناور مدیریت شده است، اما در عمل به نظر می‌رسد که نرخ ریال به دلار آمریکا وابسته و میخکوب بوده است تا اینکه طی سال‌های گذشته با توجه به کاهش شدید ارزش دلار و بی‌ثباتی آن یک بار دیگر لزوم عدم وابستگی به آن مطرح و از دلار به یورو میخکوب شد.

مقبولیت مبادلاتی بالا، ثبات نسبی و تعیین قیمت فروش نفت به دلار از جمله دلایل بود که کشورهای صادرکننده نفت از جمله ایران پول خود را به دلار میخکوب می‌کردند. در این شرایط، وابسته کردن پول کشور به یورو به‌عنوان جایگزینی برای دلار با توجه به مقبولیت روزافزون یورو در عرصه بین‌المللی ممکن است مطلوب باشد؛ اما مشکلات تعیین مصنوعی ارزش ریال، عدم هم‌راستایی تغییرات ریال و یورو و احتمال بی‌ثباتی یورو باز هم وجود دارد. اگر کشوری مانند چین پول خود را به دلار میخکوب می‌کند و حاضر نیست حتی با داشتن ذخایر چند میلیارد دلاری ارزی و فشار بین‌الملل این رابطه را تغییر دهد، به دلیل آن است که بازار آمریکا اصلی‌ترین بازار هدف محصولات چینی است به هزینه ثابت نگه داشتن سطح رفاه مردم خود مزیت صادراتی را نسبت به بازارهای آمریکا حفظ کند. از این رو وابسته کردن نرخ برابری ریال به یورو یا دلار باید منطقی مشابه داشته باشد. وابسته کردن برای ما این سود را دارد که تا حدودی نرخ برابری پول خود را با ثبات و در کوتاه‌مدت قابل پیش‌بینی می‌کنیم؛ اما عدم وابستگی واقعی آنها موجب می‌شود که نتوان به حفظ بلندمدت این روابط اعتماد کرد.

بنابراین یک پیشنهاد محتاطانه و در عین حال معقول می‌تواند آن باشد که ما نیز پول خود را به سببی از ارزها؛ اما نه مطابق حق برداشت مخصوص، بلکه مطابق با ارز کشورهای مهمی که ما مبادله تجاری دارند و با توجه به استراتژی توسعه صادرات و توسعه صنعتی خود مربوط کنیم تا با اعلام رسمی سهم

روایت ۳۸ سال اجرای بانکداری اسلامی و فعالیت‌های کارگروه

بانکداری اسلامی بانک کشاورزی

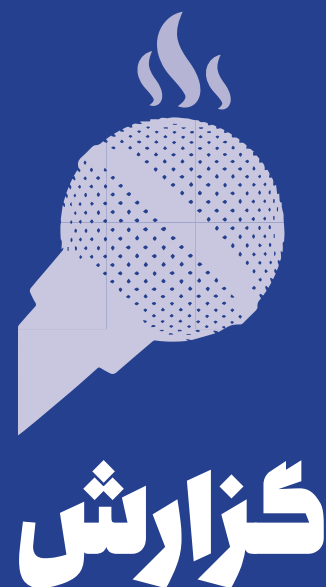
خوب است؛ اما نه ایده آل

قریب ۴ دهه از تصویب قانون بانکداری بدون ربا در کشور می‌گذرد؛ قانونی که پس از تصویب و طی کمتر از یک سال لازم‌الاجرا شد و تمام بانک‌ها هم موظف به اسلامی کردن عملیات خود. اما حال و بعد از سی سال بد نیست این پرسش را مطرح کنیم که آیا به‌واقع الگوی بانکداری اسلامی در بانک‌های کشور پیاده شده و بانک‌ها در مسیر بانکداری اسلامی حرکت کرده‌اند و اگر الگوی بانکداری اسلامی محقق نشده، چه موانع و عللی سبب بوده است؛ در این میان سهم بانک کشاورزی به‌عنوان یک بانک تخصصی در تحقق الگوی بانکداری اسلامی به چه میزان بوده است.

دیدگاه از اساس اشتباه بوده و به هیچ عنوان نمی‌توان بانکداری اسلامی را معادل قرض‌الحسنه تلقی کرد و هیچ‌کدام از کشورهای پیشرو در حوزه بانکداری اسلامی که خدمات متنوع و متعددی را در این قالب بانکداری به مشتریان خود ارائه می‌کنند، چنین برداشتی از بانکداری اسلامی ندارند. اما نکته دیگری که در ایجاد این تصور دامن زده که بانکداری اسلامی خواسته‌های جامعه مخاطبین و مشتریان را برآورده نکرده شیوه‌های نادرست اجراست. به

بانکداری اسلامی، قرض‌الحسنه نیست

نکته اصلی که در مقوله بانکداری اسلامی مطرح است و گاه به استناد همان یک نکته عنوان می‌شود که بانکداری اسلامی نتوانسته خواسته‌های مردم را برآورده کند، این است که بانکداری اسلامی را معادل قرض‌الحسنه قلمداد می‌کنند. یعنی اینکه تسهیلات بانکی یا باید بدون سود و بهره اعطا شود یا اینکه با پایین‌ترین نرخ بهره پرداخت شود تا پذیرفته شود که الگوی بانکداری اسلامی پیاده شده است. این

گزارش

کشاورزی یک بانک تخصصی بوده و از ابتدا تسهیلات خود را کارشناسی شده و با نظارت دقیق و مستمر پرداخت کرده است، به نظر می‌رسد که به چارچوبها و قواعد بانکداری اسلامی نزدیکتر بوده و بانکداری اسلامی در بانک کشاورزی پررنگتر اجرا شده است. همچنین بانک کشاورزی یکی از بانک‌هایی است که پس از تصویب قانون بانکداری بدون ربا، همواره یک کارگروه بانکداری بدون ربا داشته است؛

که می‌توان گفت هنگامی که تسهیلاتی پرداخت می‌شود، هر چه نظارت بر هزینه‌کرد تسهیلات بیشتر باشد، می‌توان گفت که به بانکداری اسلامی نزدیکتر است. چراکه در بانکداری اسلامی پیش‌بینی شده که با نظارتی که انجام می‌دهیم تسهیلات را هدفدار پرداخت کرده و تسهیلات در همان مسیری پیش رفته و هزینه شود که در قرارداد اعطای تسهیلات آمده است. حال با توجه به اینکه بانک

این معنا که بانکداری اسلامی می‌گوید که تسهیلات‌دهنده و بانک در سود و زیان شریک است. این در حالی است که در صورت بروز خسران یا ایجاد ضرری برای صاحب کسب‌وکار، بانک خود را کنار کشیده و تنها مطالبات خود را طلب می‌کند و هیچ گزینه احتمالی برای آن در نظر نگرفته است. در نتیجه علاوه بر دیدگاه‌ها و تصورات غلطی همچون قرض الحسنه که در خصوص بانکداری اسلامی شکل گرفته و بانکداری اسلامی را با آن می‌سنجند، نوع تعامل و برخورد نظام بانکی با مشتریان هم بر این نگاه دامن زده که بانکداری اسلامی توان پاسخ به انتظارات مخاطب را ندارد. این در حالی است که در بسیاری موارد مانند کنار کشیدن بانک در زیان‌ها و حادثه‌ها، آنچه اعمال می‌شود بانکداری اسلامی نبوده و همان بانکداری معمول و متعارف است که در تمام دنیا مورد استفاده است.

بانک کشاورزی؛ نزدیک‌ترین شکل به بانکداری اسلامی

یکی از شاخصه‌های عمده بانکداری اسلامی، مقوله نظارت است. به این معنا

کارگروه، هم استانی‌د حوزوی و هم اساتید دانشگاهی حضور داشتند. بانک‌هایی که به صورت تخصصی کار می‌کنند، در اجرا و تحقق بانکداری اسلامی از بانک‌های تجاری جلوتر هستند. این می‌تواند به عنوان یک امتیاز و نکته مثبت برای بانک کشاورزی محسوب شود تا به عنوان بانکی پیشرو در تحقق بانکداری اسلامی در نظام بانکی حرکت کند. البته نکته‌ای که باید در تحقق بانکداری اسلامی مورد توجه قرار گیرد این است که در بانکداری اسلامی با اقتصاد واقعی روبه‌رو هستیم و هر چه از این مفهوم دور شویم به سمت بانکداری ربوی رفته‌ایم. اقتصاد واقعی همان فعالیت‌هایی است که جنس کار بانک کشاورزی است. فعالیت‌هایی که به واسطه تخصصی بودن با اقتصاد واقعی سروکار داشته و منابع آن دقیقاً به سرمایه‌گذاری تولیدی و توسعه اشتغال تبدیل می‌شود. همچنین جنس کار چشم‌انداز روشنی از بانکداری اسلامی در بانک کشاورزی را نشان می‌دهد.

مدیرعامل بانک کشاورزی:

عملکرد بانک کشاورزی، بیانگر کارآمدی بانکداری اسلامی

روح‌اله خدارحمی، مدیرعامل بانک کشاورزی در آیین گرامیداشت هفته بانکداری اسلامی از خدمات و اقدامات اعضای شورای بانکداری اسلامی بانک کشاورزی قدردانی کرد. محورهای برجسته سخنان مدیرعامل بانک کشاورزی در این برنامه را در پی می‌خوانید.

- ما به لحاظ ارزشی و دینی وظیفه داشتیم یک نظام بانکی منطبق با موازین شرعی را در کشور پیاده کنیم که این نظام استقرار پیدا کرده و اکنون باید به انتقادات پاسخ دهیم، ایرادات را بررسی و رفع کنیم و به‌طور هم‌زمان روشن‌گری و اطلاع‌رسانی کنیم و در مقابل نقدها بی‌تفاوت نباشیم.
- بانکداری بدون ربا یک زیرساخت است و ما بر مبنای این، بستر عملیات بانکی کشور را سامان دادیم و اجرا کردیم. رشد چشمگیر منابع سپرده‌ای و جذب نقدینگی جامعه در قالب ابزارهای بانکی به مفهوم کارآیی مناسب ابزارهای بانکداری اسلامی و جلب اعتماد و اطمینان مردم است.
- در زمینه پرداخت تسهیلات نیز بانک‌ها با استفاده از قراردادهای و عقود اسلامی در طیف گسترده‌ای به مخاطبان متنوع در بخش‌های مختلف اقتصادی پاسخگو هستند و از پرداخت‌های خرد تا تأمین مالی واحدهای تولیدی بزرگ را پوشش می‌دهند.
- نظام بانکی بر مبنای ضوابط و عقود اسلامی، نقش اقتصادی را به‌خوبی انجام می‌دهد و در زمینه تجهیز و تخصیص منابع، تأمین مالی توسعه و تجارت و ارائه ابزارهای متنوع پرداخت موفق عمل کرده است و خوشبختانه بانک کشاورزی مفتخر است که به‌عنوان بانک پیشرو در زمینه اجرای مفاد بانکداری اسلامی مطرح و موفق بوده است.
- با وجود اجرای سراسری و نسبتاً موفق بانکداری اسلامی در کشور، متأسفانه برخی با اظهارنظرات نسنجیده و غیردقیق و عمدتاً به‌دلیل عدم آگاهی از سازوکار بانکداری و عدم توجه به دستاوردهای مثبت و سازنده بانکداری اسلامی، این تجربه موفق را نفی می‌کنند و اینجاست که نقش علما، اساتید و صاحب‌نظران پررنگ می‌شود و بر ماست که در کنار اجرای صحیح عملیات بانکی، با رفع ایرادات به پاسخگویی، آموزش و آگاهی‌بخشی در این زمینه بپردازیم.

مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید و ابتدای سال ۶۳ این قانون در تمام بانک‌ها لازم‌الاجرا شد. دو سال بعد از اجرای این قانون، یعنی در سال ۶۵ کارگروه بانکداری اسلامی در بانک کشاورزی شکل گرفت که کارکرد عمده و اصلی این کارگروه هم مطابقت فعالیت‌های بانک کشاورزی با قانون بانکداری اسلامی بود. در این

حال در برخی سال‌ها فعالیت‌های این کارگروه بیشتر بوده و در برخی از سال‌ها فعالیت‌های کمتری داشته است.

سابقه بانکداری اسلامی در بانک کشاورزی

سابقه فعالیت کارگروه بانکداری اسلامی در بانک کشاورزی به سال ۶۵ بازمی‌گردد. قانون بانکداری بدون ربا در سال ۱۳۶۲ در

رئیس هیئت‌مدیره بانک کشاورزی:

اجرای اصول بانکداری اسلامی باید به‌نام بانک کشاورزی ثبت شود

داور ماهی‌کار، رئیس هیئت‌مدیره بانک کشاورزی در آئین گرامی‌داشت هفته بانکداری اسلامی که در بانک کشاورزی برگزار شد، به تبیین جایگاه بانک کشاورزی در اجرای بانکداری اسلامی پرداخت.

- با مرور کارنامه بانک کشاورزی متوجه می‌شویم که اجرای اصول بانکداری اسلامی باید به‌نام بانک کشاورزی ثبت شود.
- فراهم شدن بستر خدمت‌رسانی بانک کشاورزی به جامعه در چارچوب بانکداری اسلامی عنایت الهی است.
- اجرایی شدن عملیات بانکداری اسلامی در بانک کشاورزی با سرعت انجام شد که این سرعت عمل نتیجه سطح بالای کارشناسی و تخصص در بانک بود.

سید کاظم صدر عضو کارگروه بانکداری اسلامی:

سابقه بانک کشاورزی در بانکداری اسلامی درخشان است

سیدکاظم صدر عضو کارگروه بانکداری اسلامی در آیین گرامی‌داشت هفته بانکداری اسلامی بر سابقه درخشان و عملکرد پیشروی بانک کشاورزی در زمینه بانکداری اسلامی تأکید کرد. محورهای برجسته سخنان او در این برنامه را در پی می‌خوانید.

- هفته بانکداری اسلامی برای بانک کشاورزی بسیار خاطره‌انگیز است زیرا از ابتدا بانک کشاورزی قدم‌های موثر و مهمی در زمینه اجرای بانکداری اسلامی برداشته است.
- از زمان اجرای سراسری بانکداری بدون ربا در کل کشور، تنها نتیجه اقدامات بانک کشاورزی برای سالیان متمادی در جلسات ارائه می‌شد چراکه سایر بانک‌ها مطلبی برای عرضه نداشتند.
- از زمان تشکیل کارگروه بانکداری اسلامی در دهه شصت، پیوسته اعضای هیئت‌مدیره بانک کشاورزی عضو کارگروه بانکداری اسلامی بوده و خدمات شایانی را ارائه داده‌اند و گزارش‌های اقدامات این کارگروه نشانگر پیشقدم بودن بانک کشاورزی و افتخاری برای این بانک در میان سایر بانک‌ها است.

در سال زراعی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ از سوی
صندوق بیمه کشاورزی صورت گرفت

تحقق ۹۸ درصدی برنامه بیمه طیور

طیور و تحقق ۹۸ درصدی پرتفوی ابلاغی در این بخش است. این درحالی است که صندوق بیمه کشاورزی با بیمه بیش از ۲ میلیون ۳۰۰ هزارهکتار در بخش زراعت و بیش از ۲۹/۵ میلیون واحد دامی عملکرد قابل قبولی داشته است. در بررسی‌ها و ارزیابی‌های به عمل آمده، مدیریت‌های شعب بانک کشاورزی در استان‌های اردبیل، چهارمحال و بختیاری و خوزستان عملکرد مطلوبی را در زمینه بیمه کشاورزی داشته‌اند و با کسب امتیاز مطلوب، به ترتیب رتبه‌های نخست تا سوم را به خود اختصاص داده‌اند.

مدیریت هوشمندانه مخاطرات بخش کشاورزی به لحاظ نقشی که در تأمین امنیت غذایی کشور دارد، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و صندوق بیمه کشاورزی تا کنون با ارائه طرح‌های نوین بیمه‌ای و راهبری برخی این بخش مهم از کشاورزی کشور پشتیبانی کرده است که تحقق ۹۸ درصدی برنامه ابلاغی سال زراعی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ در بخش طیور نمونه‌ای از این پشتیبانی‌ها است. عملکرد صندوق بیمه کشاورزی در ۳۲ استان کشور در سال زراعی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ نشان دهنده بیمه بیش از یک میلیارد و ۲۸۰ میلیون قطعه در بخش

استان‌های برتر در بیمه کشاورزی

۱. اردبیل
۲. چهارمحال و بختیاری
۳. خوزستان

گزارش

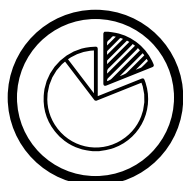

پیام مهر

سال شصت و هشتم

شماره ۱۹۱ پیاپی ۲۸۶

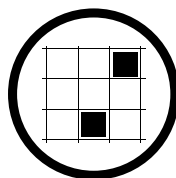
شهریور ۱۴۰۰

۹۸

در صد

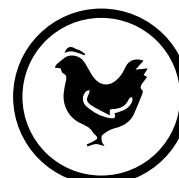
تحقق برنامه بیمه طیور

۲,۳۰۰,۰۰۰

هکتار

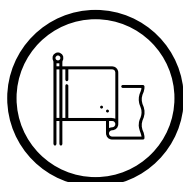
عملکرد صندوق بیمه کشاورزی در بخش
بیمه زراعت

۱,۲۸۰,۰۰۰

قطعه

عملکرد صندوق بیمه کشاورزی در بخش
بیمه طیور

۲۹,۵۰۰,۰۰۰

واحد

عملکرد صندوق بیمه کشاورزی در بخش
بیمه واحدهای دامی

نگاهی به ۵ عنوان از طرح‌های به بهره‌برداری رسیده بخش کشاورزی در ماه گذشته

منابع بانک در خدمت بخش

میوه و ثمره حمایت مستمر بانک کشاورزی از بخش را می‌توان هرروزه در جای جای ایران به نظاره نشست. طرح‌های خرد و کلانی که با حمایت مالی بانک کشاورزی وارد چرخه تولید شده و منشاء تأمین امنیت غذایی، توسعه اشتغال و رونق تولید می‌شوند. در ادامه به‌عنوان نمونه ۵ طرح از طرح‌های به بهره‌برداری رسیده طی ماه گذشته، معرفی می‌شود.

سردخانه ۳ هزار تنی ایرانشهر

با حمایت ۹۰ میلیارد ریالی بانک کشاورزی، سردخانه‌ای با ظرفیت ۳۰۰۰ تن در شهر ایرانشهر استان سیستان و بلوچستان به بهره‌برداری رسیده است. این طرح نقش حیاتی در تکمیل زنجیره ارزش خرما در استان دارد و با بهره‌برداری از این واحد تولیدی، زمینه اشتغال مستقیم و غیرمستقیم ۱۳۰ نفر فراهم شده است.

۱۳۰

نفر

اشتغال‌زایی

۹۰

میلیارد ریال

تسهیلات پرداختی بانک کشاورزی به طرح

گلخانه هیدروپونیک رفسنجان

با استفاده از تسهیلات بانک کشاورزی، گلخانه هیدروپونیک سبزی و صیفی‌جات به مساحت ۱۱ هزار مترمربع، در هفته دولت و در شهرستان رفسنجان به بهره‌برداری رسید. این طرح با ظرفیت ۳۰۰ تن در سال با استفاده از تسهیلات بانک کشاورزی به مبلغ ۸۳ میلیارد ریال به بهره‌برداری رسید. با راه‌اندازی این طرح، زمینه اشتغال ۱۰ نفر فراهم شده است.

۱۰

نفر

اشتغال‌زایی

۸۳

میلیارد ریال

تسهیلات پرداختی بانک کشاورزی به طرح

مزرعه پرورش میگو سایت شیف

با استفاده از تسهیلات بانک کشاورزی، مزرعه پرورش میگو با ظرفیت تولید ۲۵ تن در سال در سایت شیف شهرستان بوشهر افتتاح شد. تسهیلات پرداختی به این پروژه از محل اعتبار بند الف تبصره ۱۸ سال ۱۳۹۹، مبلغ ۲۳ میلیارد ریال بوده و زمینه اشتغال مستقیم ۵ نفر را فراهم آورده است. این واحد تولیدی با سرمایه‌گذاری به مبلغ ۵۰ میلیارد ریال و در زمینی به مساحت ۱۰ هکتار به بهره‌برداری رسیده است.

۵
نفر

اشتغال‌زایی

۲۳

میلیارد ریال

تسهیلات پرداختی بانک کشاورزی به طرح

شالیکوبی مدرن میرزاجانی

با استفاده از تسهیلات بانک کشاورزی و در هفته دولت، واحد شالیکوبی مدرن میرزاجانی به ظرفیت ۶۴۰۰ تن در سال در شهرستان بابل در استان مازندران به بهره‌برداری رسید. کل سرمایه این طرح بالغ بر ۱۵۰ میلیارد ریال است که ۱۰۷ میلیارد ریال آن توسط تسهیلات بانک کشاورزی و از محل اعتبارات بند الف تبصره ۱۸ قانون بودجه، تامین شد. با راه‌اندازی این طرح زمینه اشتغال ۹ نفر به‌طور مستقیم فراهم شد.

۹
نفر

اشتغال‌زایی

۱۰۷

میلیارد ریال

تسهیلات پرداختی بانک کشاورزی به طرح

گاوداری ۲۰۰ رأسی مرودشت

یک واحد گاوداری ۲۰۰ رأسی در روستای سارویی شهرستان مرودشت افتتاح و به بهره‌برداری رسید. با افتتاح این طرح که با اعتباری بالغ بر ۴۷ میلیارد ریال به بهره‌برداری رسید، زمینه اشتغال ۷ نفر به‌طور مستقیم ایجاد شده است.

۷
نفر

اشتغال‌زایی

۴۷

میلیارد ریال

تسهیلات پرداختی بانک کشاورزی به طرح

پیام مهر

سال شصت و هشتم
شماره ۱۹۱ پیاپی ۲۸۶
شهریور ۱۴۰۰

برگی از تاریخ: ۹ شهریور ۱۳۰۹

صدور مصوبه تاسیس بانک فلاحتی

۹ شهریور ماه ۱۳۰۹ مجلس شورای ملی، لایحه‌ای را تصویب کرد که اجازه تاسیس بانک فلاحتی را صادر کرد. برگ تاریخ این شماره که به اجازه تاسیس بانک فلاحتی اختصاص دارد، برگرفته و خلاصه شده از کتاب «بانک کشاورزی از بدو تاسیس تا تصویب» است.

عین نوشته یکی از فرهیختگان ایرانی، در سال ۱۳۱۰ش، درباره شکل‌گیری مقدمات تاسیس بانک کشاورزی را در اینجا نقل می‌کنیم بانک فلاحتی: «به موجب قانون مصوبه ۹ شهریور ۱۳۰۹ وزارت عالییه از سال جاری تا ده سال، هر سال مبلغی که کمتر از پانصد هزار تومان نخواهد بود، برای تشکیل بانک فلاحتی، به بانک ملی داده خواهد شد. اهمیت بانک فلاحتی شاید از ایجاد بانک ملی کمتر نباشد و برای یک مملکت فلاحتی جزو واجبات شمرده می‌شود.»

در ماده سوم قانون مزبور پیش‌بینی شده است که: هرگاه دامنه معاملات بانک فلاحتی توسعه یابد موسسه مزبور تبدیل به بانک مستقل خواهد شد. ماده چهارم قانون مزبور، اعتبارات فلاحتی را فقط برای مقاصد معینی مقرر داشته است. مقاصد معین مورد اشاره در ماده چهارم قانون اجازه تاسیس بانک فلاحتی از این قرار آمده است:

ماده چهارم: شعبه فلاحتی هیچ قرضی نخواهد داد مگر برای انجام یکی از مقاصد ذیل:

۱. برای دایر ساختن مجاری آبی که بر اثر حوادث خشک شده یا

برای آب تازه، تنقیه قنوات موجود به دست آوردن آب تازه محسوب نمی‌شود.

۲. برای ایجاد یا توسعه زراعت و تحصیل محصولات: چای پنبه، حنای روناس، ابریشم کنف، نیشکر، توتون، تنباکو، پسته، بادام و هر نوع محصولی که وزارت اقتصاد ملی ایجاد و توسعه آن را در منطقه‌ای که ملک استقراض در آنجا واقع است نافع بداند.

بانک فلاحی و صنعتی

در فاصله ۱۳۰۹ تا خرداد ۱۳۱۲، دامنه فعالیت مثبت و معاملات شعبه فلاحی، با همت و تلاش معدود کارکنان خود، ارتقا پیدا کرد و موجبات تشکیل بانک کشاورزی مستقلی فراهم آمد به همین منظور، بانک ملی ایران پیشنهاد تاسیس بانک فلاحی و صنعتی ایران را به هیئت دولت ارائه داد. هیئت وزیران در جلسه مورخ خرداد ۱۳۱۲، قانون اجازه تاسیس بانک فلاحی و صنعتی را تدوین و تصویب کرده و برای تصویب نهایی به مجلس شورای ملی فرستاد، که در جلسه ۲۱ خرداد ۱۳۱۲ به تصویب رسید. ماده اول این قانون دولت را مجاز به تاسیس بانک فلاحی و صنعتی (سهامی) با سرمایه بیست میلیون ریال می‌داند و تصریح می‌کند از بابت تامین قسمتی از سرمایه این بانک دولت تمامی دارایی بانک ایران (همان بانک استقراضی سابق) اعم از منقول و غیرمنقول، مطالبات و غیره و دارایی موجود شعبه فلاحی بانک ملی ایران را به بانک فلاحی و صنعتی جدیدالتاسیس انتقال خواهد داد.

منافعی که بابت سهام دولت عاید می‌شود، تا پایان سال ۱۳۱۶ شمسی، بر سرمایه بانک اضافه می‌شود. وزارت مالیه می‌تواند یک قسمت از وجوه موجود و آزاد خزانه را نزد بانک فلاحی و صنعتی امانت بگذارد و همچنین از خالصه‌جات دولتی، با شرایطی که هیئت وزرا تعیین خواهد نمود، بدون آنکه مزایده لازم باشد، به بانک مزبور اجازه بدهد. در ماده دوم به بانک فلاحی و صنعتی اجازه داده می‌شود کلیه معاملات برای بسط فلاحی و صنعت مملکت را انجام دهد.

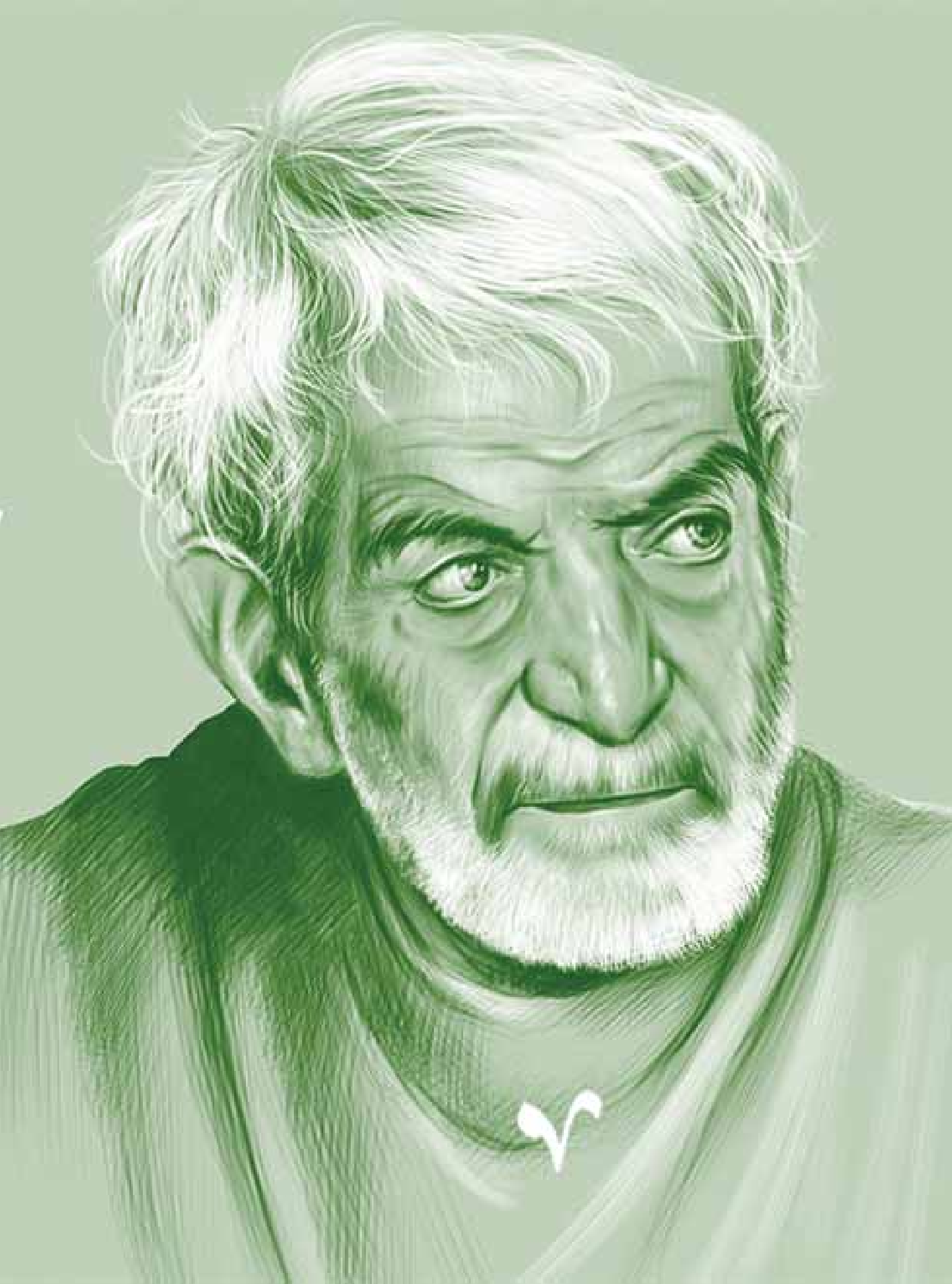
۲۷ شهریور؛ روز شعر و ادب فارسی
و بزرگداشت استاد شهریار

شکر دارم که اگر خدمت بانکی کردم خدمت من همه در بانک کشاورزی بود

در تقویم ایرانی ۲۷ شهریورماه به مناسبت بزرگداشت محمدحسین بهجت تبریزی شاعر حیدریابایه سلام و آمدی جانم به قربانت متخلص به شهریار، روز شعر و ادب پارسی نام‌گذاری شده است. استاد شهریار، کارمند و از مفاخر بانک کشاورزی بوده است. به مناسبت روز بزرگداشت این شاعر نام‌آشنا، صفحات پیش‌رو به زندگی استاد شهریار و سال‌های خدمت در بانک کشاورزی پرداخته است.

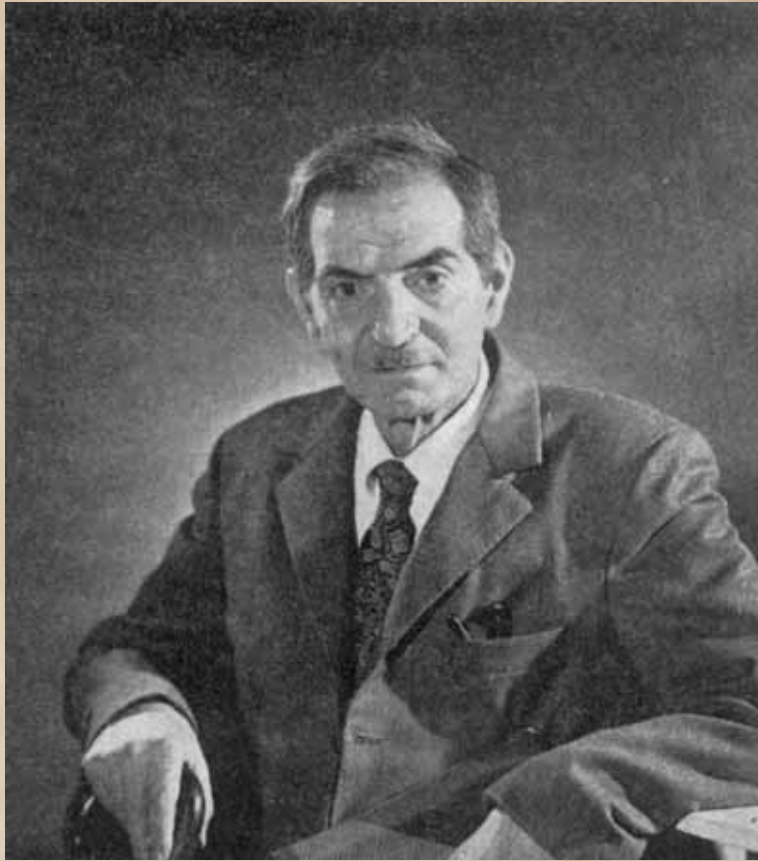

شهریار

شهریار

سال شصت و هشتم
شماره ۱۹۱ پیاپی ۲۸۶
شهریور ۱۴۰۰

قصه شعر و شهریار

«محمدحسین» جوانی باهوش بود و در «دارالفنون» طب می‌خواند. دلبسته دختری «ثریا» نام بود. ولی دست روزگار ساز دیگری برایش کوک کرده بود. دختر، خواستگاری پول‌دار و سمج داشت. خواستگار از نزدیکان دربار بود و پدر دختر، خوشبختی او را در وصلت با این خواستگار می‌دانست. پس جوان قصه ما به یار نرسید و قصه‌ای دیگر آغاز شد: قصه‌ی «شعر و شهریار».

«پدرت گوهر خود را به زر و سیم فروخت
پدر عشق بسوزد که درآمد پدرم!»

شهریار تنها شاعر ایرانی است که در هر دو زبان فارسی و ترکی اشعارش زبانزد خاص و عام شده است. در یکصد سال اخیر هیچ شاعری با چنین اقبالی از سوی مردم مواجه نشده. شاید دلیل حقیقی این اقبال را باید در سوزی دانست که عشق دوران جوانی در دل شهریار نهاده بود و کلماتی ساده که برای همه مردم قابل فهم بود. جنس کلام شهریار آنچنان مردمی بود که برخی از اشعارش نه تنها ضرب‌المثل شده‌اند بلکه در پشت کامیون‌ها و اتوبوس‌ها و وانت‌ها در جاده‌های این کشور می‌گردند:

«عصا از راستی هر دم به گوش پیر می‌خواند

مگر در خواب خواهی دید ایام جوانی را!»

یا

«آمدی جانم به قربانت ولی حالا چرا؟»

این اتفاق در مورد اشعار ترکی او نیز افتاده است:

«حیدربابا مرد اوغوللار دوغگینان!» (حیدربابا فرزندان جوانمرد و دلیر پرورش بده)

یا

«حیدربابا دنیا یالان دنیادی!» (حیدربابا دنیا، دنیایی دروغین است!)

اشعار او نه تنها در بین عام و خاص زبانزد است بلکه نقش مهمی در حفظ و پاسداشت فولکلور آذربایجان داشته. او در اشعار ترکی‌اش، از ضرب‌المثل‌ها و همچنین المان‌های فولکلور بهره‌ی بسیاری برده است.

«مثل دی یئرکی برک اولار، اؤکوز اؤکوزدن اینجیری

هی دارتینیر ایپین قیرا، یولدشینان بیر ساواشا!»

(در مثل آمده زمین که سفت باشد، گاوهای بسته به خیش از هم دلگیر می‌شوند، و هی تلاش می‌کند بندها را باز کند و با همراهش دعوایی کند).

اشاره به سختی زندگی که گاهی دو همدم و یار را هم به دعوا و دلخوری از یکدیگر وا می‌دارد.

یا

«منیم اینسالغیمین گور نه حیصار یاوادیر

کی گونوز غول بیابان گلیر اینسان آپارا!»

(حصار انسانیت من چه خراب است که غول بیابانی در روز می‌آید و انسان را می‌ریاید.)

اشاره به این باور ترکان ایران که «غولیبانی» - همان غول بیابانی - شب از حصارها می‌گذرد و انسان‌ها را می‌ریاید و طعمه‌ی خود می‌کند.

شهریار شاعری از جنس مردم است. مردمی که در میانشان زیسته و عاشق‌شان بوده. زبانش نیز زبان همین مردم است تا آنان اشعار او را بخوانند و بدانند که اینها را فقط برای آنها سروده است.

شهریار

تولد، تبریز، بازارچه میرزا نصرالله
(جای قیراغی).

سال شمار زندگی شهریار

۱۲۸۵

به سمت حسابدار اداره سابق بانک
ایران دربانک کشاورزی و پیشه و
هنر ایران منصوب شد

۱۳۱۵

چاپ «دیوان شهریار» با مقدمه
«ملک الشعراء بهار» «سعید
نقیسی» و «پژمان بختیاری».

۱۳۱۹

با حقوق ماهیانه ۶۵۰ ریال به
عضویت بانک فلاحتی و صنعتی
ایران درآمد و در شعبه محاسبات
تهران مشغول به کار شد

۱۳۱۰

به شعبه تبریزبانک کشاورزی منتقل
شد

۱۳۲۹

به سمت کارمند کتابخانه به قسمت
بررسی و آماربانک کشاورزی و پیشه
و هنر ایران منتقل شد

۱۳۳۲

سرودن منظومه «حیدر بابایه سلام»

۱۳۲۵

ترجمه اشعاری از او به زبان فرانسه

۱۳۴۸

چاپ دیوان با عنوان «کلیات دیوان
شهریار مجموعه پنج جلدی» در تبریز

۱۳۵۰

اعطای درجه «استاد افتخاری» به او
از طرف دانشگاه تبریز

۱۳۴۶

پیام مهر
سال شصت و هشتم
شماره ۱۹۱ پیاپی ۲۸۶
شهریور ۱۳۰۰

شهریار

۱۳۰۸

تغییر تخلص از «بهجت» به «شهریار» با تفاعل از دیوان حافظ.

چاپ مثنوی «روح پروانه».

۱۲۹۹

چاپ چند غزل با تخلص «بهجت» در مجله «ادب» مدرسه «متوسطه» تبریز؛

۱۳۰۰

۱۳۲۵

چاپ مثنوی «صدای خدا» با مقدمه «حسن ارسنجانی».

چاپ منظومه «قهرمانان استالینگراد» با مقدمه «علی شاهنده»

۱۳۲۰

به لحاظ علاقه و جدیت در انجام وظایف محوله مبلغ ۱۵۰۰ ریال از بانک کشاورزی به عنوان پاداش دریافت کرد

۱۳۲۱

۱۳۴۴

ترجمه گزیده‌ای از اشعار او به زبان انگلیسی

با ۲۹ سال و ۹ روز سابقه خدمت در سن ۶۱ سالگی به افتخار بازنشستگی از بانک اعتبارات کشاورزی و عمران روستایی ایران نایل شد

۱۳۳۶

سرودن مثنوی «مولانا در خانقاه شمس» به مناسبت «روز مولانا».

۱۳۴۰

فوت و دفن در «مقبرة الشعراء»ی تبریز

۱۳۶۷

۱۳۶۶

آغاز بیماری، بستری شدن در بیمارستان

پیام مهر
سال شصت و هشتم
شماره ۱۹۱ پیاپی ۲۸۶
شهریور ۱۴۰۰

شهریار

مروری بر دوران خدمت استاد شهریار در بانک کشاورزی

سی ساله ماندگار

به استناد همان بیت معروف استاد با این مضمون که «شکر دارم که اگر خدمت بانکی کردم / خدمت من همه در بانک کشاورزی بود»؛ تقریباً هر آنکه استاد شهریار را می‌شناسد می‌داند که این شاعر توانمند، کارمند بانک کشاورزی بوده است. اما کمتر اطلاعی از این که این روند همکاری از چه سال تا چه سالی بوده و چه جزئیاتی داشته وجود دارد. نوشتار حاضر که توسط مجید انتظاری ملکی، کارشناس ارتباطات روابط عمومی بانک کشاورزی در استان آذربایجان شرقی گردآوری و تدوین شده به سال‌های حضور استاد شهریار در بانک کشاورزی پرداخته است.

ورود به بانک

شاید تاکنون عموم مردم از شغل و منبع امرار معاش و گذران زندگی استاد شهریار مطالب زیادی نشنیده باشند. باید بگوییم استاد از همان اوان فوت پدرشان - مرحوم حاج میرآقا خشکناهی - به استخدام بانک کشاورزی درآمدند. حاج اسماعیل امیرخیزی کسی بود که در استخدام استاد در بانک کشاورزی - بانک صنعتی و فلاحتی آن زمان - نقش به‌سزایی داشت. به هرحال استاد شهریار در اوایل خردادماه ۱۳۱۵ درست سه سال پس از تأسیس بانک کشاورزی وقت به استخدام این بانک درآمد.

ادامه فعالیت

استاد فعالیت‌های بانکی خود را در تهران آغاز کرد و سپس به تبریز منتقل شد. فعالیت استاد شهریار در بانک کشاورزی به دو دوره تقسیم می‌شود. دوره اول از سال ۱۳۱۵ شروع شده و تا سال ۱۳۲۸ ادامه پیدا می‌کند. این دوره، یک دوره سیزده ساله است که در آن مقطع استاد به خاطر برخی مشکلات زندگی و فشارهای روحی توان ادامه کار را از دست می‌دهد و لذا به تصویب نخست وزیر وقت در سال ۱۳۲۸ از خدمات دولتی معاف می‌شود. دوره دوم فعالیت استاد شهریار در بانک کشاورزی از سال ۱۳۲۵ آغاز و تا دهم خردادماه ۱۳۴۴ شمسی که استاد به افتخار

نامه تقاضای محاسبات کل بانک برای استخدام شهریار در سال ۱۳۱۵

«استخدام مشارالیه برای محاسبات لازم است»

پس از اینکه استاد شهریار یک ماه را در بانک فلاحتی و صنعتی ایران به صورت آزمایشی کار کرد، محاسبات کل بانک یادداشتی را مبنی بر الزام این اداره برای استخدام شهریار تقدیم هیئت مدیره بانک کرد. رونوشت این نامه در ادامه آمده است.

« یادداشت جهت ملاحظه هیئت محترم مدیره

چنانچه مستحضرید راجع به استخدام آقای شهریار مقرر گردید چند روزی برای آزمایش در مقابل روزی بیست ریال حق الزحمه کار بکنند تا چنانچه طرز کار مشارالیه مورد رضایت باشد حکم استخدامش صادر شود. مشارالیه هشت روز در اسفندماه گذشته و ۱۸ روز در فروردین ماه جاری خدمت می کند در نظر است در سال ۱۳۱۵ جاری در قسمت دفترداری که به تصدی امیرفیض خواهد بود مشغول شود.

مشارالیه عضو خوش خطی است و برای تحریر دفتر روزنامه وجودش نافع خواهد بود ولی در اصول نگارش به رعایت حفظ نظافت قدری کند است از این لحاظ فعلا نگاهداری دفتر روزنامه و استنساخ برخی صورتها که احوالنا مورد احتیاج می شود به مشارالیه واگذار شده ولی بعد از مدتی دیگر نگاهداری چند دفتر دیگر به ایشان واگذار خواهد شد.

استخدام مشارالیه برای محاسبات لازم است. متنمی است دستور فرمائید حکم مشارالیه را با ماهی ۶۵۰ ریال حقوق صادر نمایند.»

ایشان را می بردند در این مورد می گوید: یادم هست هر موقع به خانه درویشی و بسیار ساده استاد می رفتم، استاد را با همان نیم پالتو و کلاه در حال قرائت قرآن یا مطالعه و نوشتن می دیدم.

آخرین حضور در بانک

آخرین حضور استاد شهریار در بانک کشاورزی به سه سال قبل از فوتشان برمی گردد که در آن زمان جهت شرکت در قرعه کشی بانک حضور یافته بودند و گویا شعر معروف بانکی را نیز همان جا سروده اند که: «شکر دارم که اگر خدمت بانکی کردم / خدمت من همه در بانک کشاورزی بود».

با این اوصاف، بانک کشاورزی با پیشینه هشتاد و هشت ساله خود، به فرار گرفتن نام ادیب و هنرمند جلیل القدری چون محمدحسین بهجت تبریزی (شهریار) در لیست کارکنان خود افتخار می کند.

بازنشستگی نایل شده، ادامه می یابد. در آن زمان نام بانک کشاورزی، بانک کشاورزی و پیشه و هنر ایران بود. در مجموع استاد ۳۲ سال خدمت بانکی کرده، اولین سمت استاد، متصدی حسابداری بود ولی بعدها پستهای مختلفی را تجربه کرد.

رویدادهای مهم

در طول دو دوره ای که ذکرش گذشت استاد فراز و نشیبهای مختلفی را در زندگی خود تجربه کرده و پشت سر گذاشت که در ادامه به مهم ترین آنها اشاره می شود. ازدواج با عزیزه عبدالباقی آموزگار دبستان در سال ۱۳۳۲ یکی از اتفاقات رخ داده در زندگی استاد در این دوره بود. تولد فرزندان استاد یعنی شهرزاد، مریم و هادی در سالهای ۱۳۳۳، ۱۳۳۶ و ۱۳۳۸ به وقوع پیوست.

چاپ چهار جلد دیوان استاد، از دیگر اتفاقات مهمی است که در طول دوران خدمت ایشان در بانک کشاورزی روی داده است. جلد اول این دیوان با عنوان «شهریار» شامل غزلیات، رباعیات و قطعات با مقدمه علی زهری و جلد دوم دیوانش با نام «شهریار ۲» که حاوی مثنویات، قصاید و اشعار مفرقه است در سال ۱۳۳۵ به زیور طبع آراسته شد. جلد سوم دیوان استاد با عنوان «مکتب شهریار» در بهمن ماه ۱۳۳۵ و جلد چهارم با عنوان «افسانه شب و سایر اشعار» در این دوره به چاپ رسید. همچنین شاهکار ادبی استاد شهریار تحت عنوان منظومه «حیدربابایه سلام» در سال ۱۳۳۲ یعنی در طول دورانی که ایشان از کارهای دولتی معاف شده بودند چاپ و منتشر شد. از دیگر اتفاقات مهم این دوران، نامگذاری ۱۶ اسفندماه بنام «روز شهریار» در تاریخ آذربایجان از سوی وزارت فرهنگ وقت و تجلیل از ایشان بود.

بازنشستگی

همانطور که اشاره شد استاد شهریار در خردادماه سال ۱۳۴۴ به افتخار بازنشستگی از بانک کشاورزی نائل شد. بعد از بازنشستگی در منزلی که با تسهیلات بانک کشاورزی در حوالی ارک علیشاه خریداری کرده بود سکنی گزیدند. همکاران بانک ماهانه مستمری استاد را به خانه شان برده و تحویل می دادند. آقای رنج دوست یکی از کارکنان بازنشسته بانک کشاورزی که از سال ۶۱ تا موقع فوت استاد مستمری

گفتاری پیرامون منظومه «حیدربابایه سلام»

منظومه‌ای ترکی با گستره‌ای از ایتالیا و آلمان تا ترکیه و آذربایجان

«حیدربابا». با این تفاوت که مضامین شعر صابر انتقاد اجتماعی از یک جامعه معین در یک دوره خاص است و از این‌رو محدود به زمان و مکان. طبیعی است که با سپری شدن زمان و منتفی شدن موضوع مورد انتقاد، تازگی سخن نیز از دست می‌رود. اما شعر شهریار زبان محاوره و شفاهی مردم آذربایجان را مکتوب کرده و آن را با استادی تمام به همان شکل که در زبان مردم جاری است بیان کرده‌است. از همین‌رو، موسیقی‌دانان و آهنگ‌سازان به‌نام کشور آثار موسیقی و قطعات آوازی ماندگاری بر روی آن نوشته‌اند. بهمن فرسی که منظومه حیدربابا را به زبان فارسی ترجمه کرده، در دیباچه کتابش می‌نویسد: «نخست برگردان کامل حیدربابای اول و دوم و تعدادی از نظیره‌های آن به زبان ترکی ترکیه است که در کتاب «آذری ترکیه‌سی» تألیف محرم ارگین به سال ۱۹۷۱ منتشر شده‌است... و دیگر برگردان آن به زبان ایتالیایی‌ست توسط «جیام پیرو بیلینگری» که در سال ۱۹۶۷ صورت گرفته و بالاخره ترجمه ۵۶ بند آن به آلمانی به کوشش مشترک جعفر مهرگانی و «ورنر بونزلی». آنچه روشن است خود شهریار موضوع برگردان منظومه‌اش را به فارسی، در مجموع چندان جدی نگرفته‌است. در یک‌جا آن را موکول به «قسمت و فرصت» کرده و در جای دیگر گفته است: «هر کاری کردم که چند بیتش را ترجمه و تکمیل کنم، نتوانستم.» در جمهوری آذربایجان احترام و احتشام شهریار به قدری است که

آسمان‌ها منعکس کرده و به گوش همه آفاق برساند». بدین قرار کوه کوچک حیدربابا به‌عنوان نوعی «سنگ صبور» مخاطب آه و افسوس شاعر از سپری شدن ایام خوش گذشته و درد و دریغ او از ویرانی و فروپاشی نظم و نسق کهن و جایگزینی آن با «تمدن نوین» قرار گرفته که سازگاری چندانی با طبع شاعر ندارد. ویژگی مهم‌تر منظومه حیدربابا استفاده فراوان شاعر از واژه‌ها و تعبیراتی است که به وفور در زبان عامه مردم آذربایجان جاری است، اما این لغات در هیچ منبع و مرجعی ثبت نشده‌اند. شاعران آذری‌زبان در ادبیات ایران بسیارند: از فطران تبریزی تا خود شهریار. اما اکثریت گویندگان آذربایجانی، با آنکه آثار پرارزشی به زبان فارسی دارند، اشعار ترکی آذری آنان، به جز تکبیت‌ها و مصراع‌ها، کمتر بر زبان‌ها جاری است و نمونه‌های آن را تنها در تذکره‌ها و جُنگ‌ها می‌توان یافت و شهرت شاعران آنها از محدوده معینی، آن هم بیشتر در حلقه علاقه‌مندان و خاستگاه‌شان فراتر نمی‌رود. البته، به‌جای آنها دوبیتی‌های بومی ادبیات شفاهی آذربایجان که با نام «بایاتی» شهرت دارند، بر زبان‌ها جاری است و برای هر وضعیتی می‌توان به یکی از آنها تمثل جست. با این حال تنها دو نفر از آن میان توانسته‌اند کلید قلب مخاطبان خود را بریابند و آنها را مسحور و مفتون سخن خود سازند. یکی از آنان بی‌گمان میرزا علی‌اکبر طاهرزاده «صابر» است با «هوپ‌هوپ‌نامه» اش و دیگری، شهریار با اثر نفیسیش

«حیدربابایه سلام» نام منظومه‌ای است از شهریار شاعر ایرانی که به ترکی آذربایجانی سروده شده است. شهریار در این اثر که مشهورترین و مهمترین اثر او و شاهکار شعر ترکی آذربایجانی است، از دوران کودکی خود در روستای خشک‌ناب یاد می‌کند که در پای کوهی یا در واقع تپه‌ای به‌نام حیدربابا قرار دارد. وزن این منظومه بر خلاف شعر فارسی که وزن عروضی دارد، هجایی است. حیدربابایه سلام به زبان‌های مختلف به نظم و نثر ترجمه شده است. منظومه «حیدربابایه سلام»، به شرحی که خود شاعر در سال ۱۳۴۵ نوشته «سرودی به شیوه ترانه‌های محلی آذربایجان خاصه با لطائف و تعبیرات آن زبان است که به تأثیر نفوذ سحرآمیز مادر و بازگویی گذشته‌ها و قصه‌های دلکش دوران کودکی و تابلوی گذشته‌ها دوباره رنگ‌آمیزی و نمایان شده‌اند». شهریار در ادامه می‌گوید: «کوه به آسمان‌ها نزدیک‌تر است. کوه، مهبط وحی انبیا و از برجسته‌ترین شاهکارهای طبیعت است. آبی که در شکاف کوه از جگر صخره‌ها می‌تراود، صاف‌تر و زلال‌تر است. کوه را با طبع و همت هنرمندان نسبت و پیوندی است.» حیدربابا هم نام کوهی است روبه‌روی دهکده «قیش قرشاق» در فاصله میان «قراچمن» معروف و دهکده «شنگل‌آباد». حیدربابا در این شعر به‌عنوان «کدخدای مادام‌العمر» دهکده انگاشته شده‌است که به عنوان چشم تاریخ همواره شاهد و ناظر وقایع و ضبط‌کننده اعمال و رفتار مردم است و نیز می‌تواند «ناله‌های شاعر را در

شهریار

کۆینکلرین سیخاندا ... این دشت و صحرا را که می‌بینی / سراسر پوشیده از گل و لاله می‌شود / آن وقت کدام دیوانه است که پول شکر بدهد و به زنبور بخوراند و عسل قلبی درست کند؟» اشاره به آداب و رسوم بومی و سنتی آذربایجان مانند خانه‌آرایی، تدارک مراسم مفصل چهارشنبه‌سوری، دود و دم تنورهای خانگی و طعم و عطر نان و غذاهای فراموش شده دست‌پخت مادران و گیس‌سفیدان و حتا عوعو سگ‌های گله منظری هستند که با وضوح بی‌مانندی در بندهای حیدربابا نقش بسته‌اند.

بیشتر شکلی از شعر فارسی یا عربی به خود می‌گرفت. به خاطر زبان حیدربابا که همان زبان گفتار مردم است، اتفاق نادری است اگر یک آذربایجانی - شهری یا روستائی - دست‌کم چند بند از منظومه حیدر بابای شهریار را از بر نداشته باشد و به مناسبت مقال، مصراع یا بندی از آن را نخواند. چنانکه مثل است روزی در دامنه‌های سبلان یک عسل‌فروش، از مردم روستاهای اطراف، در برابر سوال یک مشتری، که در طبیعی بودن عسل او تردید کرده بود، مانند ترقه از جا پرید و در حالی که به دامنه قله پشت سرش اشاره می‌کرد، فریاد زد: «بایرام یئلی چارداخلاری بیخاندا / نوروز گلی، قارچیچگی، چیخاندا / آغ بولوتلار

یکی از تالارهای ملی آن کشور به نام او نام‌گذاری شده و اشعار او با اجرای خوانندگان بزرگ جزء برنامه‌های عادی رادیو-تلویزیون‌ها و تالارهای موسیقی آن کشور است. طنین منظومه حیدربابا در میان مردم آذربایجان را به صدای شکستن سکوت فرهنگی و ادبی این خطه تعبیر می‌کنند که از پس قرون و اعصار در پهنه این دیار پیچیده و ظرفیت و توانمندی‌های ادبی این زبان را از منظر تازه‌ای به نمایش گذاشته است. تا قبل از انتشار منظومه حیدربابایه سلام در سال ۱۳۳۲، زبان گفتاری مردم آذربایجان جز در مقولات طنز و فکاهی، مانند اشعار صابر، در میراث ادبی این خطه جایی نداشت و آثار ادبی این زبان، اعم از نظم و نثر، عمدتاً به زبان نگارش و در اوزان عروضی پدید آمده بود و به دلیل عدم سازگاری زبان آذربایجانی با قواعد عروضی، این آثار

پیام مهر

سال شصت و هشتم
شماره ۱۹۱ پیاپی ۲۸۶
شهریور ۱۴۰۰

دفاعی که مقدس شد

در ۳۱ شهریور ۱۳۵۹ رژیم بعثی عراق با تصمیم و طرح قبلی و با هدف برانداختن نظام نوپای جمهوری اسلامی جنگی تمام عیار را علیه ایران اسلامی آغاز کرد. صدام حسین رئیس جمهور عراق با ظاهر شدن در برابر دوربین های تلویزیون عراق و پاره کردن قرارداد ۱۹۷۵ الجزایر، آغاز تجاوز رژیم بعثی به خاک ایران را اعلام کرد.

اما ایستادگی و پایداری شیرمردان خدا در مقابل دشمن متجاوز، پایان متفاوتی بر این دست درازی به خاک وطن رقم زد... پایانی تقدیس یافته که از آن با نام هشت سال دفاع مقدس یاد می کنند. نوشتار حاضر به مصادیقی عینی اشاره دارد که به مقدس بودن این پایداری هشت ساله عینیت بخشید.

دفاعی بودن

بی‌تردید، مقدس‌ترین جهاد، جهادی است که به‌عنوان دفاع از حقوق انسانی انجام شده باشد. در جنگ تحمیلی، رژیم بعث عراق، جنگی ناخواسته را به کشور ما تحمیل کرد و با نادیده گرفتن استقلال سرزمین ما به ایران اسلامی تجاوز کرد. از این‌رو، مردم غیرتمند ایران، در تدافعی مقدس، از حق خود که حمایت از استقلال سرزمین و هویت دینی - ملی‌شان بود، دفاع کردند.

معنویت جبهه‌های جنگ و دفاع مقدس

از جلوه‌های معنویت در دفاع مقدس، حالت تضرع، استغاثه و راز و نیاز عارفانه رزمندگان اسلام بوده است. دفاع مقدس، فرصت نمایش خالصانه‌ترین و زیباترین مناجات و دعاها را پدید آورد. در کنار نماز و قرآن، دعا وسیله دیگری بود که یاد خدا را در دل رزمندگان زنده نگاه می‌داشت، به آنها قدرت روحی می‌بخشید و تحمل سختی‌های نبرد را برایشان آسان‌تر می‌کرد.

استقامت رزمندگان و فرماندهان در نبرد

فرماندهان در سخنان خود درباره دفاع مقدس، به پایداری و مقاومت رزمندگان در عملیات مختلف اشاره کرده و آن را از دلایل پیروزی لشکر اسلام برشمرده‌اند. سردار شهید، مهدی زین‌الدین، درباره مقاومت و ایستادگی و تأثیر آن در پیروزی می‌گوید: «تنها کسانی در صحنه نبرد راست‌قامتانند که به خداوند اتکال نمایند و با توکل بر او پیش بتازند. نه در سختی‌ها و نه در پیروزی‌ها، در هیچ کجا از یاد او غافل نشوند و محکم و مقاوم چون کوه بایستند

و دشمن را از پای درآورند و این صفت فقط مخصوص رزمندگان اسلام است. در هیچ کجای دنیا آن کسانی که اعتقاد به خداوند و اعتقاد به معاد روز قیامت ندارند، نمی‌توانند دارای چنین مقاومت و ایستادگی باشند. رمز پیروزی صحنه نبرد، مقاومت و ایستادگی است.»

شجاعت فرماندهان در دوران دفاع مقدس

شجاعت فرماندهان، در دوران هشت سال دفاع مقدس، مثال زدنی بود. یکی از رزمندگان، از شجاعت سردار شهید مهدی باکری در عملیات فتح‌المبین چنین سخن می‌گوید: «شب عملیات، باید هفت ساعت راه می‌رفتیم تا به منطقه می‌رسیدیم و دشمن را غافلگیر می‌کردیم. حدود شش ساعت راه رفته بودیم که یک‌دفعه متوجه شدیم راه را گم کرده‌ایم. به شدت مضطرب شده بودیم. با چند نفر به جلو رفتیم تا راه را پیدا کنیم. من متوجه شدم یک نفر از جلو می‌آید. با خود گفتم حتما دشمن است. صدا کردم کیستی؟ گفت: من باکری هستم، فوراً به عقب برگرد و نیروها را بیاور. شاید کسی باور نمی‌کرد او جلوتر از ما رفته، دشمن را دور زده و آمده بود ما را هم ببرد. بعد به ما گفت: نترسید، همه نیروهای دشمن خواب هستند.»

بزرگواری و مروت در حال قدرت

از نمونه‌های بزرگواری رزمندگان در دفاع مقدس، خودداری از بمباران و گلوله‌باران مناطق مسکونی عراق بود. خلبانان و نیروهای توپ‌خانه می‌توانستند مناطق مسکونی را به‌عنوان مقابله به مثل نامن

کرده و دشمن را با مشکلی جدی روبه‌رو کنند، ولی پایبندی آنها به ارزش‌های اخلاقی، سبب شد در طول هشت سال دفاع مقدس هیچ‌گاه از این حربه استفاده نکنند.

بی‌اعتنایی به دنیا

از ارزش‌هایی که رزمندگان اسلام در دفاع مقدس به آن ستوده می‌شدند، بی‌اعتنایی به دنیا و مظاهر فریبنده آن است. رزمندگان اسلام در دوران نوجوانی و جوانی و اوان ظهور خواسته‌های بی‌شمار مادی، به همه لذت‌های دل‌فریب دنیا پشت‌پا زدند و حضور در جبهه و دفاع از میهن و نظام اسلامی را برتر دیدند. بی‌گمان، رزمندگان بدون دل بریدن از دنیا و دل بستن به آخرت، هیچ‌گاه توفیق آفرینش حماسه‌های سترگ و ماندگار دفاع مقدس را نمی‌یافتند.

شهادت‌طلبی رزمندگان در دفاع مقدس

از عوامل پیروزی آفرین در صحنه نبرد، خطرناک‌ترین و به جان خریدن و به پیشواز مرگ سرخ رفتن است. ترس از مرگ و اشتیاق به زنده ماندن، با روح جنگ‌جویی و رزمندگی ناسازگار است. یکی از ارزش‌هایی که رزمندگان اسلام با تکیه بر آن توانستند پیروزی‌های بزرگی را برای جبهه حق به ارمغان آورند، شهادت‌طلبی بود. رزمندگان اسلام از آنجا که دفاع در برابر تهاجم بعثیان را مقدس می‌دانستند و کشته شدن در این راه را برای خود، مرگی سعادت‌آفرین و افتخارآمیز ارزیابی می‌کردند، نه‌تنها از دادن جان دریغ نمی‌ورزیدند که شیفته آن بودند. شهادت‌طلبی رزمندگان اسلام به‌عنوان عامل موثر معنوی، از امتیازهای جبهه حق در برابر جبهه باطل بود.

چطور می‌توان سبز زندگی کرد؟

زمین امانت است؛ مراقبش باشیم

زمین هدیه گذشتگان به ما و میراث ما به آیندگان است؛ با اندکی تامل درمی‌یابیم که میراث‌مان برای نسل‌های بعدی شباهت چندانی به هدیه اجدادمان ندارد؛ اما هنوز هم دیر نیست و می‌توان با اصلاح رویه‌ها، تا اندازه‌ای از سرعت نابودی محیط‌زیست کاست. شاید در حال خواندن این نوشتار به این بیندیشید که حفاظت از محیط‌زیست فراتر از خواست ماست و سیاست‌های دولت‌ها و حکومت باید در قبال حفاظت از محیط‌زیست تغییر کند. آری؛ با شما موافقیم. اما فراموش نکنید: « آب دریا را اگر نتوان کشید / هم به قدر تشنگی باید چشید ». در حال چه باید کرد تا به اندازه وسع‌مان حامی و نگهدار زمین باشیم؟ یکی از در دسترس‌ترین پیشنهادها، سبز زندگی کردن است. در نوشتار حاضر شما را با زندگی سبز آشنا می‌کنیم.

چگونه سبز زندگی کنیم؟

۱. چراغ‌ها را خاموش کنید
۲. بر فناوری‌های دوست محیط‌زیست سرمایه‌گذاری کنید
۳. به سمت انرژی‌های تجدیدپذیر بروید
۴. گوشت کمتر بخورید
۵. مواد غذایی را به هدر ندهید
۶. از زباله‌های تر کامپوست بسازید
۷. هر چیزی را بازیافت کنید
۸. مصرف پلاستیک را کمتر کنید
۹. یکی از گزینه‌های مطلوب برای خنک

شدن در تابستان، استفاده از پنکه است. استفاده از این وسیله مفید، میزان مصرف آب و برق را کم می‌کند

۱۰. تا حد امکان در زمستان‌ها خانه را گرم نکنیم و به‌جای آنکه برای گرمای خانه سوخت بیشتری مصرف کنیم، لباس گرم‌تری در خانه بپوشیم

چند مثال از سبک زندگی سبز

پوشک‌های یک بار مصرف، استفاده از دستمال‌های پارچه‌ای به‌جای دستمال کاغذی و نیز تولید محصولات بزرگ‌تر و پیچیده‌تر مانند صفحات خورشیدی و منبع‌های گرم‌کننده با آب کمتر برای صرفه‌جویی در مصرف سوخت‌های فسیلی مانند گازوئیل یا نفت.

چرا زندگی سبز مهم است؟

سبز بودن یعنی اتکای کمتر به سوخت‌های فسیلی یا سایر محصولات خطرناک سمی برای انسان و محیط‌زیست. برای سبز

محصولات تمیزکننده یا شوینده‌های لباسشویی موافق با محیط‌زیست، استفاده از پوشک‌های پارچه‌ای به‌جای

آلوده‌کننده‌های محیط‌زیست لباس‌های دور انداخته شده هستند. ایفای این لباس‌ها سال‌ها در محیط‌زیست ما باقی می‌مانند و گاهی تجزیه آنها چند دهه زمان لازم دارد. البته نمی‌شود لباس نخرید، پس راه‌حل این کار خرید کمتر و صرفه‌جویانه است. اگر می‌خواهید سبز زندگی کنید، تا وقتی نیاز ندارید لباس نخرید و تا جایی که می‌شود لباس‌هایی را که دارید استفاده کنید.

چرا برند بالای جان محیط‌زیست است؟

اصل برند بر مصرف مداوم و زیاد و متنوع بنا شده. برندها از راه فروش محصولات خود براساس مدهای سالانه سود می‌برند و برای بیشتر شدن مصرف هر سال مدل لباس‌ها و کفش‌ها و سایر محصولات خود را تغییر می‌دهند. بنابراین هر سال مقدار زیادی لباس و کیف و کفش که انرژی و آب زیادی برای تولید آنها مصرف شده، برای جایگزین شدن با کالاهای جدید باید دور انداخته شوند. این دورانداختنی‌ها سرانجام سر از محیط‌زیست و اقیانوس‌ها در می‌آورند.

چطور می‌شود سبز بود و چرا سبز بودن اهمیت دارد؟

سبز بودن سبب کاهش آلودگی هوا و کمتر شدن سموم پراکنده در محیط می‌شود. این آلودگی‌ها از آنجا اهمیت دارد که به سیستم ایمنی که سد محافظ ما در برابر بیماری‌های مسری است، آسیب می‌زند و سبب ابتلای ما به بیماری‌های کشنده می‌شود. سبز بودن سبب می‌شود آلاینده‌های سمی و مضر در محیط‌زیست کمتر منتشر شود. به این ترتیب هم ما سالم‌تر می‌مانیم و هم کره‌ای که قرار است فرزندان ما هم از منابع آن استفاده کنند.

چه تغییرات کوچکی زندگی را سبز می‌کند؟

تا می‌توانید کمتر کاغذ مصرف کنید و بیشتر بازیافت کنید. به‌جای کیسه‌های پلاستیکی از کیسه‌های پارچه‌ای استفاده کنید. سعی کنید در حد امکان به‌جای کاغذ از پارچه استفاده کنید. مصرف انرژی را در خانه کمتر کنید.

لباس خریدن چه ربطی به زندگی سبز دارد؟

شاید باورتان نشود که یکی از

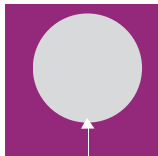
بودن، باید خودکفا بود و بتوان راه‌های جدید و خلاقانه برای کار کردن و در ضمن آن صرفه‌جویی در انرژی در خانه پیدا کرد. اگر می‌خواهیم زندگی پایدار داشته باشیم، ما باید استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر مانند انرژی باد و خورشید یا سایر منابع تجدیدپذیر را یاد بگیریم.

آیا زندگی سبز ممکن است؟

سبک زندگی سبز پشتیبان و حمایتگر محیط‌زیست سلامت در خانه، اجتماع و کل کره زمین است. برخی عوامل زندگی سبز برای برساختن یک خانه سبز شامل کاهش هدردهی در حد امکان، از میان بردن اشیای سمی و کاهش استفاده از انرژی و آب با کمی کوشش فردی امکان‌پذیر است.

تفکر سبز چیست؟

تفکر سبز یعنی پیگیری و انجام اقدامات و سبک زندگی دوست محیط‌زیست تا کمک کند منابع طبیعی محیط‌زیست برای نسل فعلی یا آینده باقی بماند. این همان است که به آن توسعه پایدار می‌گویند. تفکر سبز یعنی موقع خرید یا مصرف یا دور انداختن چیزها متوجه آسیب آنها به محیط‌زیست باشیم.

خارج از شعبه

از سیر تا پیاز کارمندی

معرفی کتاب؛

پیام صبر

سال شصت و هشتم

شماره ۱۹۱ پیاپی ۲۸۶

شهریور ۱۳۰۰

درباره کتاب از سیر تا پیاز کارمندی

داشتن درآمد مناسب و محیط کاری سالم، تنها یکی از مشخصات رضایت شغلی است. حتماً برایتان پیش آمده که با افراد مختلفی برخورد داشته باشید که با وجود شغل مناسب و درآمد ایده‌آل، همچنان از شغل و کار خودشان ناراضی باشند. شاید برایتان جای سوال باشد که دلیل این نارضایتی چیست؟ آیا صرف درآمد عالی یا پرستیژ کاری مناسب، شغلی را تبدیل به یک شغل دوست‌داشتنی

می‌کند؟ باید بگوییم که ابداً این‌طور نیست. زندگی کارمندی فوت‌وفن‌هایی دارد که در صورت آشنا نبودن و توجه نکردن به آنها، تمام وجوه زندگی‌تان آسیب خواهد دید و از دست دادن رضایت شغلی، تنها یکی از عوارض آن خواهد بود. تحت‌تاثیر قرار گرفتن سلامت بدن، در اثر نشستن زیاد یا داشتن ارگونومی نامناسب موقع کار، تعامل نامناسب با همکاران در محیط کار و هزار مورد دیگر، از اتفاقاتی هستند که می‌توانند زندگی کاری

ما را به عامل ناخوشایند و آزاردهنده‌ای تبدیل کنند. اما چاره چیست؟ سبک زندگی، مهارت‌های رفتاری و ریزه‌کاری‌های مربوط به سلامتی، همه و همه از چیزهایی هستند که قابل آموزش و یادگیری‌اند. شما با دانستن نکات مربوط به چگونگی برقراری رابطه سالم با همکاران‌تان، ارتباط موثر با مدیرتان و مدیریت فشار کاری، تجربه کاری لذت‌بخشی را برای خودتان رقم بزنید. کتاب از سیر تا پیاز کارمندی، در دستیابی به چنین

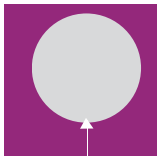
این روزها خیلی از افراد کارمندی را به‌عنوان سبک زندگی خود انتخاب کرده‌اند. یک سبک زندگی پر از دغدغه و مشکلات خاص خودش که می‌تواند زندگی، سلامت و روابط شخصی و اجتماعی ما را تحت‌تأثیر قرار دهد. در این مطلب، کتاب از سیر تا پیاز کارمندی را به شما معرفی می‌کنیم که به کارمندان و سبک زندگی‌شان اختصاص دارد. به کمک این کتاب یاد می‌گیرید که یک زندگی کارمندی خوب، سالم و شاد داشته باشید.

بحران در محیط کار و شیوه‌های حفظ سلامت در مواقع اضطراری، از مهم‌ترین موضوعاتی هستند که در این کتاب مطرح می‌شوند. کتاب از سیر تا پیاز کارمندی درحوزه توسعه فردی و سبک زندگی نوشته شده و یکی از کاربردی‌ترین کتاب‌های مهارت‌آموزی است. توصیه می‌کنم اگر کارمند هستید، حتماً این کتاب را بخوانید تا بتوانید تجربه شغلی لذت‌بخشی در محیط کار خود داشته باشید.

• تعادل میان کار و زندگی
• امنیت، بهداشت و ایمنی در محیط کار
مسائلی مثل نجات پیدا کردن از پشت‌میزنشینی و عوارض آن، حرکات اصلاحی مناسب برای رهایی از عوارض ارگونومی نامناسب پشت‌میزنشینی و آموزش صحیح نشستن، تعامل مناسب با همکاران، طرز صحیح نامه‌نگاری‌های اداری و هر آنچه که باید در مورد ارتباط با همکارانتان بدانید، تعامل مثبت و برقراری تعادل میان کار و زندگی‌تان و در انتها مدیریت

اهدافی به شما کمک می‌کند. این کتاب با نثر ساده و روان و گرافیکی جذاب، شما را قدم به قدم با تمام جزئیاتی که شاید تا به حال به آن توجه نکرده بودید، آشنا می‌کند و به شما یاد می‌دهد که چطور مشکلات و چالش‌های محیط کارتان را مدیریت کنید. این کتاب، از بخش‌های مختلفی تشکیل شده است. این بخش‌ها عبارتند از:
• ارگونومی و سلامت در محیط کار
• معاشرت در محیط کار

خارج از شعبه

پیام مهر

سال شصت و هشتم

شماره ۱۹۱ پیاپی ۲۸۶

شهریور ۱۴۰۰

پاییز ای عجیب قشنگ ...

سروده‌ای از سهراب سپهری
کاج‌های زیادی بلند
زاغ‌های زیادی سیاه
آسمان به اندازه آبی
سنگچین‌ها، تماشا، تجرد
کوچه‌باغ فرا رفته تا هیچ
ناودانِ مزین به گنجشک
آفتاب صریح
خاک خوشنود
چشم تا کار می‌کرد
هوش پاییز بود
ای عجیب قشنگ!

شیوه تدوین مقالات

رتبه‌های قابل توجه در تولید مقالات علمی کشور به بحث روز تبدیل شده است و براساس شاخص تعداد مقالات و تعداد موارد استناد به آنها موفقیت‌های چشمگیری را به تولیدکنندگان این مقالات نسبت می‌دهند؛ اما باید توجه داشته باشیم که تولید دانش، تنها به تعداد و حجم مقالاتی که ارائه می‌شود بستگی ندارد؛ بلکه غنای محتوا، تازگی و شیوه‌ارایه صحیح و بسیاری از عوامل دیگر در این میان تعیین‌کننده‌اند.

بانک تخصصی کشاورزی نیز باید قدم در این راه بگذارد تا از این قافله علم عقب نیفتد و همکاران ارجمند با بهره‌گیری از تخصص و توانمندی‌های خود با انجام پژوهش و ارایه مقالات پرمحتوا که محصول آن اعتلای دانش و در نتیجه بهبود کیفی و کمی زندگی خواهد بود؛ ما را در چاپ و انتشار مطالب پرمحتوا یاری رسانند. از این‌رو، بر آن شدیم تا بعضی اصول و قواعد اولیه را برای تهیه و تدوین مقالات به اطلاع همکاران گرامی برسانیم و تقاضا کنیم پیش از ارسال مطلب موارد زیر را به دقت رعایت کنند.

- ۱- مقالات ارسال شده نباید قبلاً در هیچ نشریه دیگری چاپ شده باشد.
- ۲- حجم مقاله از حدود هزار و ۵۰۰ کلمه تجاوز نکند. مقالات طولانی حتماً به همراه خلاصه (با حداکثر هزار و ۵۰۰ کلمه) ارسال شود.
- ۳- متن اصلی مقالات ترجمه شده به همراه ترجمه آن ارسال شود.
- ۴- پیام‌مهر در ویرایش و تلخیص مطالب آزاد است.
- ۵- چارچوب مقاله نظام‌مند و شامل تمام بخش‌های مقدمه، شرح موضوع، بحث، نتیجه‌گیری و منابع باشد.
- ۶- عنوان مقاله کوتاه و معرف محتوای آن باشد.
- ۷- عنوان جداول، تصاویر و نمودارها گویا و روشن باشد.
- ۸- نام، نام‌خانوادگی، تحصیلات یا تخصص مرتبط با موضوع مقاله، سمت و محل خدمت و شماره تلفن خود را در زیر عنوان مقاله ذکر کنید.
- ۹- میان بخش‌های مختلف مقاله هماهنگی و ارتباط منطقی وجود داشته باشد و انسجام و توالی مطالب حفظ شود.

۱۰- فهرست منابع و مراجع با توجه به موارد زیر آورده شود.

۱۰-۱- ترتیب ارجاع کتاب

نام‌خانوادگی نویسنده، نام نویسنده (نام مترجم یا مصحح)، عنوان اثر، نام ناشر، محل انتشار، سال انتشار و شماره صفحه

۱۰-۲- ترتیب ارجاع نشریه یا مجله

نام‌خانوادگی نویسنده، نام نویسنده، عنوان مقاله، نام مجله (نشریه)، سال، دوره، شماره و صفحه

۱۰-۳- ارجاع اینترنت

در صورت استفاده از وبسایت‌های اینترنتی ذکر نشانی دقیق صفحه ضروری است و به‌طور جدی از ارایه‌واژه اینترنت به‌عنوان ماخذ خودداری کنید.

۱۱- وقتی واژه‌های فنی، اصطلاحات یا عناوین خاصی برای اولین بار در متن به‌کار می‌رود شماره‌ای (توک) در بالای کلمه مورد نظر قرار گیرد و سپس در قسمت زیرنویس معنی آن اصطلاح یا طرز نوشتن آن کلمه به انگلیسی یا زبان دیگر آورده شود.

توجه: فقط واژه‌هایی که قبلاً به‌کار برده نشده، معادل خارجی آنها در انتهای مقاله بیاید.

۱۲- نقل قول‌ها داخل گیومه باشد.

۱۳- مقالات تنها از طریق ایمیل ماهنامه پیام‌مهر به آدرس payamemehr@agri-bank.com ارسال شود و از ارسال مقالات به‌صورت کتبی و فاقد فایل word خودداری کنید.

۱۴- مقالاتی که به‌طور خلاصه در ماهنامه چاپ می‌شود را می‌توانید به‌طور کامل در وبسایت اصلی بانک بخش پیام‌مهر بخوانید.

در این سال زراعی نیز همراه کشاورزان هستیم

تأمین مالی موجب تحکیم امنیت غذایی

مرکز ارتباط سبیز: ۰۲۱-۸۱۳۰۱
اداره کل روابط عمومی و همکاری های بین الملل
keshavarzibank
www.bki.ir

